

TEJ VILÁGNAP A FUTBALL JEGYÉBEN

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács 2016. június 3-án szervezte meg idei, Tej Világnapi rendezvényét. Szakítva a hagyományokkal, ebben az évben nem konferencia előadásokra invitáltuk vendégeinket, hanem arra kértük, legyenek részesei egy, a Tej Terméktanács által szervezett, tejfogyasztást népszerűsítő és egészséges életmódra nevelő országos programsorozat indító eseményének. A rendezvényen a gyermekek bevonásával zajló programok mellett sajtótájékoztató és állófogadás keretében kívántunk vendégeinknek lehetőséget biztosítani egy kötetlenebb hangvételű beszélgetésre.

A 2016. évi Tej Terméktanács által szervezett rendezvénysorozat központi eleme a 'Tej-Szív' logó volt, mely egyre több hazai eredetű tejen és tejterméken megtalálható: egyszerre fejez ki érzelmeket és értékeket.

A programsorozat üzenete a gyermekekhez szólt, hangsúlyozva az egészséges életmód és a tejfogyasztás kapcsolatát, valamint szorosan kötődve a június elején kezdődött Labdarúgó Európa Bajnoksághoz.

A Tej Világnapi rendezvénysorozaton célunk volt egy olyan aktivitássorozat kialakítása, amely egyszerre edukál, a gyermekek aktív részvételét lehetővé teszi és

szórakoztat. Ennek megfelelően a gyermekek gyakorlatilag játszva tanulhattak a Tej Terméktanács kiállítási területén.

A kisiskolás gyermekek a számukra kialakított 'Tej7-próba' állomásain végigjárhatták a tej útját. A réten legelő tehenektől eljuthattak az utolsó pontig, ahol már a feldolgozott, friss tejet „vehették le a polcokról”. A 'Tej7próba' állomásait ennek a gondolatnak megfelelően hét részre osztottuk. A hét állomáson különböző érdekes feladatok és szórakoztató események várták a gyermekeket. Mire a tej útjának végére jutottak, nemcsak számos érdekes információt tudtak meg a tejről, hanem egyúttal élményekkel gazdagodva bejárták a Tej Terméktanács által kialakított élménypálya teljes területét.

(A Tej Világnapi rendezvénysorozatról készült beszámolónk jelen kiadványunk 2. oldalán folytatódik.)

Lapzártakor érkezett

Agrárminiszterek Tanácsa – A 2016. július 18-án tartott agrárminiszteri ülésén az Európai Bizottság bemutatta 500 millió euró összegű csomagját, mely célzottan a piaci nehézségek miatt bajba került tejtermelőket kívánja támogatni.

(Folytatás a 18. oldalon.)

(folytatás az 1. oldalról)

I. TELKI – KÖZPONTI NYITÓRENDEZVÉNY

A Tej Terméktanács központi Tej Világnapi nyitó rendezvénye 2016. június 3-án került megtartásra Telkiben (GLOBAL Football Park Hotel- Telki Edzőközpontban).

A megnyitót Mélykuti Tibor és a ceremónia mester, Petúr András sportriporter, a Sport1 TV szerkesztő műsorvezetője tartotta.

A Telki Általános Iskolából 120 fő 4. és 5. évfolyamos gyermek érkezett.

A gyermek kispályás focibajnokság Kassai Viktor síp-szójával és Nyilasi Tibor kezdőrúgásával kezdődött. A gyermekek természetesen tej-szív logós pólóban fociztak, melyet megtarthatnak emlékebe.

A nem focizó gyermekek közben játszottak a 'Tej7próba' elnevezésű interaktív vetélkedő állomásain (műtéhén fejés, tekegolyóval tejes dobozok ledöntése, tej kvíz, tejszív logós óriás puzzle, vitamin vadászat, tejes zacskóban futás).

A sajtótájékoztatóon résztvevők (Mélykuti Tibor, Dr. Nagy István, Istvánfalvi Miklós, Kassai Viktor, Nyilasi Tibor, Harcz Zoltán, Oravecz Márton) a tejfogyasztás és az egészséges életmód fontosságáról beszéltek.

Nagy István államtitkár úr elmondta, hogy a tejágazat jelenlegi nehéz piaci helyzete a megoldást a feldolgozásban és a magas piaci értékű termékek előállításában kell keresni.

Az államtitkár az iskola-tej programmal kapcsolatban közölte: a kormányzati előterjesztésben az szerepel, hogyan lehet növelni a programban résztvevők létszámát. Nagy István szólt arról is, hogy a tejágazat helyzetének megoldásához elengedhetetlen a termelők, feldolgozók, kereskedők, valamint a fogyasztók együttműködése.

Mélykuti Tibor, a Tej Terméktanács elnöke egyebek mellett a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal szerepét méltatta, elmondta, ebben az évben a Hivatal sokat tett a tejágazat helyzetének javításáért. Elmondta, jelentős együttműködés alakult ki a hivatallal, amely sokat segít az élelmiszer-hamisítás ellenőrzésében, ami jelentősen hozzájárul a hazai tejágazat megmentéséhez.

A szakmaközi szervezet elnöke elmondta: 2014-ben a tejfogyasztás évi 156,7 kilogramm volt, ami növekedést jelent az előző évhez képest, ám még mindig elmarad a 2005-ös kiemelkedő évtől, amikor ez az érték 166,8 kilogramm volt.

A rendezvényen tiszteletét tette Dr. Bognár Lajos élelmiszerlánc-felügyeletért felelős helyettes államtitkár is.

A délutáni program során kispályás labdarúgó bajnokság került megtartásra a tejágazat képviselői számára ('Termelők'-'Feldolgozók'-'Kereskedők'-'Tejesek' csapatai csaptak össze) – **a döntő mérkőzést Kassai Viktor vezette.**

A labdarúgó tornát a Feldolgozók nyerték.

Az eredményhirdetés során a díjakat, illetve a nyereményeket Mélykúti Tibor, Kassai Viktor és Nyilasi Tibor adta át. A rendezvény állófogadással fejeződött be.

II. TEJ7PRÓBA – TELE EGÉSZSÉGGEL, TELE KIHÍVÁSSAL!

Nem is kezdődhetne jobban a nap, mint egy bögre friss, ízletes tejjel. A 'Tej7próba' állomásain különféle izgal-

mas kihívások vártak a gyermekekre, ahol az állomásokat végig járva játszattva tanulhattak és közben megtudhatták, hogy miképp jut el a tej a legelőtől egészen a bögréig.

Valamennyi gyermek, aki felkereste a 'Tej7-próba' állomásait egy kalauzfüzetet kapott. A füzet tartalmazta a próba állomásait, amelyeket felkeresve a feladatok helyes elvégzése után kaptak egy-egy tejszív logós igazoló pecsétet.

Miután összegyűlt az állomások valamennyi pecsétje, a gyermekek felkereshették a tejbárt, ahol mindenki elfogyaszthatta jól megérdemelt jutalmát, egy-egy pohár finom frissítő tejet, természetesen tejszív logós bögrében.

A TEJ7PRÓBA ÁLLOMÁSAI:

1. próba: Fejésre fel! – Ki lesz az a jó fej, aki jól fej?

Ezen az állomáson a gyermekek egy műanyag, de élet-hű és méretarányos tehénnel találkozhattak, amit meg is lehetett fejni. Így megismerhették a fejés pontos technikáját.

2. próba: Tej Teke

Ideje rekordot dönteni és persze a tejes dobozokat. A vállalkozó szellemű gyermekeknek nem kellett mást tenni, csak minél több tejes dobozt felborítani adott idő alatt.

3. próba: Tej Kvíz

Ahhoz, hogy a kvízben jól teljesítsenek a gyerekek, minden tudásukat össze kellett szedni a tejről és minél több helyes választ kellett adniuk. A játék végén természetesen itt is járt a tejszív logós pecsét.

4. próba: Kirakós

Ezen az állomáson a gyermekeknek egy tejszív logót ábrázoló óriás puzzle-t kellett kirakniuk.

5. próba: Vitaminvadászat

’Ezek a huncut vitaminok! Megszöktek, de vissza lehet őket helyezni a tejes bögrébe, de csak óvatosan, hiszen van köztük olyan is, ami nem a tejbe való.’

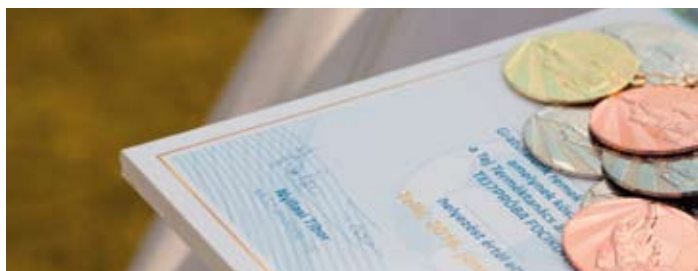
6. próba: Zsákban futás

Ennél, a talán legnépszerűbb feladatnál, a gyermekek egyszerűen beugrottak a tejes zacskóba és kezdődhetett a zsákban futás.

7. próba: Kispályás futballmérkőzés

A központi és a vidéki rendezvényeken egyaránt 4-4 db 8 fős gyermek csapat kispályás labdarúgó bajnokságát drukkolhatták végig a látogatók. A focibajnokságokban résztvevő valamennyi gyermek értékes nyereményekkel (érem, oklevél és sportszercsomag) térhetett haza. A fődíj, a csocsó asztal valamennyi helyszínen hatalmas sikert aratott.

Fotók: Frei Rita

III. REGIONÁLIS PROGRAMOK

A Tej Terméktanács további – a fentiekkel azonos programokat kínáló – regionális rendezvényeket szervezett június első hetében Szegeden, Szekszárdon, illetve Debrecenben – általános iskolások bevonásával. A központi és a vidéki rendezvényeket a Terméktanács tag tejfeldolgozók tejtermékek rendelkezésre bocsátásával tették a gyermekek számára még emlékezetesebbé. **A feldolgozó vállalatok segítőkész együttműködését és hozzájárulását ezúton is szeretnénk megköszönni!**

DEBRECEN

SZEGED

SZEKSZÁRD

KAPOSVÁR

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács Községi Marketing Alapja támogatta a 2016. június első napján Kaposváron, a Kossuth téren tartott rendezvényt, melyen színes műsorokkal várták az iskolásokat és az óvodásokat.

Fotó: internet

A gyerekek simogathattak bocit, megnézhatték, hogyan kell fejni, közös táncot tanultak és mutattak be, utána pedig megkoronázták Somogy Tejhercegnőjét is. Az eseményen résztvevő több mint 500 gyermek mindezt a magyar tejágazat közösségi márkáját, a tej-szív logót viselő egyen-pólókban tette.

TEJ TERMÉKTANÁCS KÜLDÖTT KÖZGYŰLÉS

2016. május 12-én tartotta éves rendes Küldött Közgyűlését a Tej Terméktanács. Az ülésen elfogadásra került a Terméktanács előző évben végzett munkájáról készült szakmai beszámoló. Harcz Zoltán ügyvezető igazgató a beszámoló ismertetése kapcsán elmondta, az anyag összeállításánál idén is arra törekedtünk, hogy mind a szervezeti, mind a szakmai munka részletesen megismerhető legyen, továbbá bemutatásra került benne a Terméktanács marketing tevékenysége és a nemzetközi, valamint hazai tejpiac alakulása is.

A Küldött Közgyűlésen elfogadásra került a szakmai beszámoló mellett az elmúlt évi gazdálkodásról szóló pénzügyi beszámoló, az Ellenőrző Bizottság jelentése, a könyvvizsgáló jelentése, valamint a 2016. évi költségvetési terv is.

A 2016/2017. 'KVÓTAÉVRE' PROGNOSTIZÁLT NYERSTEJ ALAPÁR KORREKCIÓJA

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács Elnöksége 2016. június 23-i ülésén úgy döntött, hogy a 2016. április 1. napjától 2017. március 31. napjáig tartó időszakra az alapár éves átlagára – 2016. április 13-i ülésén – meghatározott 70 Ft/kg-os prognózist 72 Ft/kg-ra módosítja.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI MINISZTERIUM PÁLYÁZATA

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács 900 000 forint vissza nem térítendő támogatást nyert a Földművelésügyi Minisztérium agrárágazati szervezetek részére 2016. év elején kiírt pályázatán. A Terméktanács az elnyert támogatási összeget a 2016 őszi megrendezésre kerülő Tejágazati Konferencia szervezési és lebonyolítási költségeinek fedezésére fordítja.

A TEJ TERMÉKTANÁCS ÁLLÁSFOGLALÁSA AZ EURÓPAI UNIÓ CUKORFOGYASZTÁS-CSÖKKENTÉST CÉLZÓ KERETPROGRAMJÁN ALAPULÓ NEMZETI TERVRŐL

1. A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács teljes mértékben egyetért azokkal a célkitűzésekkel és kezdeményezésekkel, amelyek a hazai fogyasztók minél egészségesebb ételmiszerrel történő ellátását célozzák, ezért támogatja az Európai Unió hozzáadott cukor-fogyasztás-csökkentésére irányuló keretprogramján alapuló nemzeti stratégiai terv kidolgozását.

2. A hazai tejágazat képviselőinek célja az egy főre eső tej és tejtermék fogyasztás növelése, annak uniós átlaghoz való közelítése és ezzel párhuzamosan a növényi alternatívák piaci részarányának visszaszorítása. A hazai tejtermék fogyasztás összetételében messze elmarad az EU átlagtól. Eközben a magyar lakosság táplálkozása kalciumhiányos, az átlagos kalcium-bevitel nem éri el az ajánlott mennyiséget. A bevitt kalcium 52-55%-a tejből és tejtermékekből származik. A nemzetközi és hazai táplálkozási ajánlások is naponta legalább fél liter tej vagy annak megfelelő tejtermék (joghurt, kefir, sajt, túró stb.) fogyasztását javasolják.

3. A tejtermékek fogyasztásának növekedése csak részben érhető el a fogyasztói (folyadék) tejek fogyasztásának növelésével, nagyobb részben ehhez a feldolgozott termékek (feldolgozott friss tejtermékek, sajtok, tej-alapú italok stb.) fogyasztásának növelése szükséges. E tekintetben rendkívül kritikus és érzékeny terület a cukortartalom csökkentése. A feldolgozott termékek hozzáadott cukortartalmának csökkentése rövidtávon jelentős fejlesztési- és egyéb többletköltségeket okozna minden ágazati szereplőnek, ezen felül pedig nem zárható ki egy azonnali és jelentős piacvesztés sem a feldolgozott termékek piacán a jelenlegi fogyasztói preferenciák miatt, melyek változtatása csak fokozatosan, több lépésben érhető el. Ez a többletterh és piacvesztés a tejtermelők és feldolgozók jelenlegi rendkívüli módon legyengült állapotában beláthatatlan következményekkel járna.

4. A magyar tejágazat és ezen belül a tejipar az utóbbi 15 éve legnagyobb kihívása előtt áll. Az EU-s kvótarendszer eltörlése miatt kialakult piaci nyomás és jelentős tejföllelet, valamint a – rendkívül alacsony profitabilitás miatt – 15-20 éves elmaradásban lévő kapacitásbővítési, technológiai és fenntarthatósággal kapcsolatos fejlesztések egy időben eredményeznek jelentős nyomást az ágazat minden szereplője számára. Fentiek miatt jelenleg és a következő 2-3 évben az ágazatnak minden saját erőforrását, illetve az elérhető EU-s és hazai támogatásokat más fejlesztési célokra (pl. környezetvédelem, magas hozzáadott értékű termékek kapacitásbővítése, technológiai fejlesztések, innováció) kell, hogy felhasználja. Most olyan beruházásokra van szükség, amelyekkel a kiváló minőségű nyerstej itthon tartható és minél magasabb arányban késztermékké feldolgozható.

5. Tekintettel az ágazat általános helyzetére, a két éve húzódó mély válságra, a nyerstej itthon tartása, a Magyarországra érkező import „alaptermékekkel” szemben versenyképes hazai portfólió (pl. tej, félkemény sajt, tejföl, túró, vaj, joghurt) kialakítását szolgáló innovációs ipari beruházások prioritást kell, hogy élvezzenek.

6. A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács támogatja egy olyan, az érintett szervezetekkel és az ágazati, szakmai szereplőkkel közösen kidolgozott, a hozzáadott cukor mennyiségére vonatkozó iparági célkitűzés kidolgozását, amely a következő 4-5 éves időszakra megfelelő iránymutatással szolgál az iparági szereplőknek a technológiai és termékfejlesztésekhez, amely fejlesztéseket a meghirdetett támogatási program szerint a kormányzat is jelentős összegekkel kíván támogatni.

7. Fontos hangsúlyozni, hogy a kidolgozásra kerülő nemzeti terv előkészítésekor figyelemmel kell lennünk az Unió és azon belül a környező országok (Szlovákia, Lengyelország, Németország, Ausztria, Csehország, Horvátország) piaci szereplőire és az ott bevezetendő szabályozásra úgy, mint a magyar feldolgozóipar legnagyobb és legközvetlenebb versenytársaira. A hazai feldolgozó ipar versenyképességének és teherviselő képességének megőrzése céljából nem lenne célszerű, ha a hazai szabályozás az uniós iparági versenytársakénál nagyobb mértékű vagy a régió országainál korábban bevezetett cukortartalom csökkentést írna elő.

TEJIPARI SZAKMAI NAP

A Földművelésügyi Minisztérium és a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács együttműködésében 2016. május 19-én megrendezésre került a Tejipari Szakmai Nap – középpontban a jelölési kötelezettségek és lehetőségek című szakmai rendezvény. A meghívottak kö-

rét a hazai feldolgozók, kézműves tejtermékgyártók, kiskereskedelmi láncok, valamint a hatóságok képviselői alkották.

A rendezvényen köszöntőt tartott Laszlovszky Gábor, a Földművelésügyi Minisztérium Élelmiszer-feldolgozási Főosztályának vezetője. A nyitóelőadást Harcz Zoltán, a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács ügyvezető igazgatója tartotta meg, kitérve az aktuális tejpiacon helyzetre, továbbá a tisztességes tejpiacon szereplők helyzetét súlyosbító, a jelöléssel kapcsolatos szabálytalanságokra. A Terméktanács vonatkozó hatósági bejelentéseivel kapcsolatos tapasztalatok és néhány típus példa ismertetése mellett hangsúlyozta a származás, az eredet tej- és tejtermékeken való kötelező feltüntetésének fontosságát, utalva az Európai Parlament 2016. május 12-én kiadott vonatkozó állásfoglalására.

Az élelmiszerekkel kapcsolatban feltüntetett állításokra vonatkozó szabályokról, az engedélyezett állításokról tartott előadást Kovács Krisztina a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóságának osztályvezetője. Kiemelte, hogy a tápanyag-összetételre és az egészségre vonatkozó állításokról, illetőleg a funkcionális állításokról rendelkező külön-külön jogszabályok hatálya nem csak a termékek csomagolására, hanem a teljes kereskedelmi kommunikációra kiterjed, mint például a termékismertetésre és reklámra, de az állításként értelmezhető kereskedelmi-, márka- és fantázianevekre is.

A Magyar Élelmiszerkönyv aktuális kérdéseiről tartott beszámolót Szegedyné Fricz Ágnes, a Földművelésügyi Minisztérium Élelmiszer-feldolgozási Főosztályának főosztályvezető-helyettese, érintve a tápértékjelölés megjelenítése, az új termékek innovációja kapcsán szükséges MÉ módosítási igényeket. Hangsúlyozta a hazai termékek megkülönböztetésének fontosságát, annak egy formájaként a trappista sajt eredetvédelmét.

Az élelmiszerszabályozás és a marketing kapcsolatáról tartott előadásában Dr. Szalay Orsolya állatorvos a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal részéről kiemelte, hogy a termékek reklámozása során – ideértve az internetes felületeket is –, valamint a csomagolásokon feltüntetett plusz, a terméket más termékektől megkülönböztető tulajdonsággal felruházó információk megalkotása során figyelemmel kell lenni a releváns uniós és hazai jogszabályokra, élelmiszerkönyvi előírásokra. Különösen fontos ez akkor, amikor a termék valamilyen adalékanyagtól, vagy egyéb összetevőtől való mentességét hangsúlyozzák. E tekintetben lényeges információ, hogy a „természe-

tes” jelző a tejre magára nem, csak tejtermékekre vonatkoztatható, abban az esetben, ha a termékek csak kizárólag tejből kerültek előállításra, illetve csak az előállítást segítő fermentációhoz szükséges kultúrákat használták, és nem tartalmaznak egyéb összetevőket vagy adalékanyagokat.

A rendezvény lehetőséget biztosított a tejágazati szereplők számára a jelöléssel kapcsolatos kötelezettségek mélyebb megismerésére, amely a piaci versenyt nem tisztességtelenül befolyásoló, a fogyasztók korrekt tájékoztatását célzó előállítói-, kereskedelmi magatartás kialakításának egyik alappillére.

HATÓSÁGI BEJELENTÉSEK

A Tej Termék Tanács bejelentéseinek hatósági vizsgálatai 2016 II. negyedévében is folytatódtak. A fogyasztó megtévesztésére alkalmas jelölés alkalmazása miatt tett bejelentések vonatkozásában a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság az illetékességi hatáskörök tisztázását követően az eljárást valamennyi esetben megkezdte, a kivizsgálások folyamatban vannak. Két esetben a vizsgálat a vállalkozó által alkalmazott jelölést megtévesztőnek minősítette, a hatóság az adott vállalkozást elmarasztalta. Egy, korábban már a bejelentett elmarasztalásával zárult ügyben (a tejsír hányad növényi zsírral történő helyettesítése) a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal utóellenőrzést tartott, ennek során a laboratóriumi vizsgálat eredménye megfelelőnek bizonyult.

A hazai és import 1.5% zsírtartalmú UHT tejek közötti jelentős árkülönbőség okán adófizetési kötelezettség teljesítésének valószínűsíthető elkerülése tárgyban még 2014. évben a NAV felé tett egyik bejelentésünk ügyében is lezárult a vizsgálat, az adóhatóság értesítése szerint a szükséges intézkedéseket megtették. Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény adótitokra vonatkozó rendelkezései szerint az adóhatóság a megtett intézkedésekről, a vizsgálatokról és azok eredményéről egyéb tájékoztatást nem adhat.

A hatósági bejelentésekkel kapcsolatos részletes információk a Tej Termék Tanács weboldalán megtalálhatóak (www.tejtermek.hu).

ÚJ KERESKEDŐ TAGGAL BŐVÜLT TAGSÁGUNK

Az Aldi Magyarország Élelmiszer Bt. 2016. április 11-én kérelmezte tagsági felvételét a Tej Termék Tanácsba. Ezzel az Aldi a hetedik kiskereskedelmi lánc, aki csatlakozott szakmaközi szervezetünkhöz.

NYEREMÉNYJÁTÉK ÁTADÁS – 1. SORSOLÁS

A Tej Szakmaközi Szervezet és Termék Tanács 2016. május 27-én adta át a ”Gyűjts össze 100 tejszívet és nyerd egy játszóteret” című nyereményjáték első sorsolásának díját, egy nagyértékű játszóvárat, illetve egy beépített bocis rugós játékot.

A kétsorsolásos játék első szerencsés nyertesei – a több száz beérkezett pályázatból – a Cserhát északi lankái között meghúzódó kis palóc falu – Rimóc – Nyulacska Óvodájának csemetéi lettek.

Az ünnepélyes nyereményátadáson Virágné Csábi Adrienn intézményvezető köszöntőjét követően Harcz Zoltán, a Termék Tanács ügyvezető igazgatója, a hazai tej és termékek előnyeire és értékeire, az egészséges életmódra, valamint a jövő nemzedék tejfogyasztásra nevelésének fontosságára hívta fel a figyelmet. Az óvodában nevelkedő gyermekek több mint fele hátrányos helyzetű családokból érkeznek naponta az intézménybe. Az átadó ünnepségen részt vett Beszkid Andor polgármester is.

Az óvodások már kora reggel óta csinosan felöltözve, izgatottan várták, hogy birtokba vehessék az új játékokat. A nagycsoportosok zenés műsorral tették valamennyi résztvevő számára emlékezetessé az átadóünnepséget, majd hatalmas lelkesedéssel elindult az udvar legújabb és legnagyobb játékának felfedezése.

A Tej Terméktanács 2015 januárjában Elnökségi határozat alapján kezdeményezte a Földművelésügyi Minisztériumnál, hogy a 2015. évi költségvetésen belül 420 millió Ft külön forrást biztosítson közösségi tejmarketing célokra.

Ezen közösségi tejmarketing program egyik kiemelt része az úgynevezett „UHT doboz kampány”. A kampány során a hazai UHT tejek csomagolásán egy egységes, egyoldalas, a tejszív logót is magába foglaló üzenet került megjelentetése. A megújult csomagolással egységesebb lett a magyarországi UHT tejek kommunikációja, valamint ezzel egyidejűleg országos nyereményjáték is meghirdetésre került.

Az akcióban a promóciós kampány keretében gyártott „TEJ (színes ábrás)” tejszív logóval ellátott, magyar nyerstejből készülő UHT dobozos tejek vettek részt. A díjakért folyó játékban való részvétel feltétele a promócióban résztvevő termékek közül 100 db tetszőleges termék vásárlása, és annak csomagolásáról a megjelölt promóciós rész kivágása, valamint beküldése volt. A játékban a Magyarországon működő általános iskolák és óvodák vehettek részt. A játék 2016. június 15. éjfélig tartott, melynek során két alkalommal 1-1 db, nettó 1 millió Ft értékű „Játszóvár” került kisorsolásra.

A kampány elsődleges célja a hazai tej és tejtermékek népszerűsítése, összekötve azt a megbízhatósággal és az egészséges életmóddal, egy tudatos fogyasztói

réteg kinevelése, valamint a tejszív logó bemutatása volt. A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács határozott álláspontja, hogy a hazai fogyasztás erőteljes ösztönzése céljából tudatosítani kell a fogyasztókban a hazai termékek vásárlásának jelentőségét. Kiemelt célunk a fogyasztók képzése, valamint a „hazai tejtermék = minőség és megbízhatóság, munkahelymegőrzés” üzenet közvetítése.

Fotók: Tej Terméktanács

A nyereményjáték második sorsolása – közjegyző jelenlétében – 2016. június 20-án került megtartásra, ahol a több mint ezer beérkezett pályázat közül a **székesfehérvári Rákóczi Utcai Óvoda** lett a szerencsés nyertes. A nyeremény átadása 2016 szeptemberében várható.

EZER LÁMPÁS ÉJSZAKÁJA 2016.

A Tej Terméktanács saját standdal jelent meg a 2016. május 29-én megrendezett Ezer Lámpás Éjszakája elnevezésű civil kezdeményezésen. A Terméktanács a résztvevők számára egésznapos nem márkás specifikus

tejosztással, tejkóstolással, valamint a legkisebbeknek hasznos információkat is tartalmazó kifestővel kedveskedett.

A Terméktanács örömmel állt a kezdeményezés mellett. Bízunk benne, hogy részvételünkkel hozzájárulhattunk – az egészségtudatos táplálkozásra történő figyelfelhíváson túl – az eltűnt gyermekek minél hatékonyabb felkutatásához, valamint a gyermekeltűnések fenyegető jelenségével kapcsolatos figyelfelhíváshoz.

'A MI VELENCÉNK' –

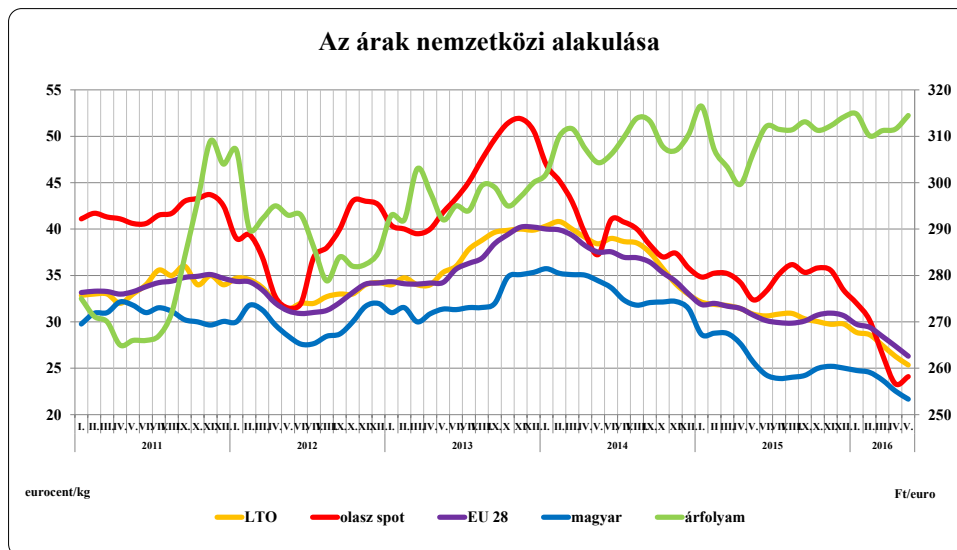
A MAGYAR ZENE FESZTIVÁLJA

A Tej Terméktanács saját standdal jelent meg a 2016. június 16-19. között megrendezett 'A Mi Velencénk' című magyar könnyűzenei fesztiválon. A Terméktanács a fesztiválozók számára márkasemleges tejosztással, valamint a gyermekek számára hasznos információkat is tartalmazó kifestővel, fejthető életnagyságú műanyag tehénnel és tejszív óriás puzzle-lal készült.

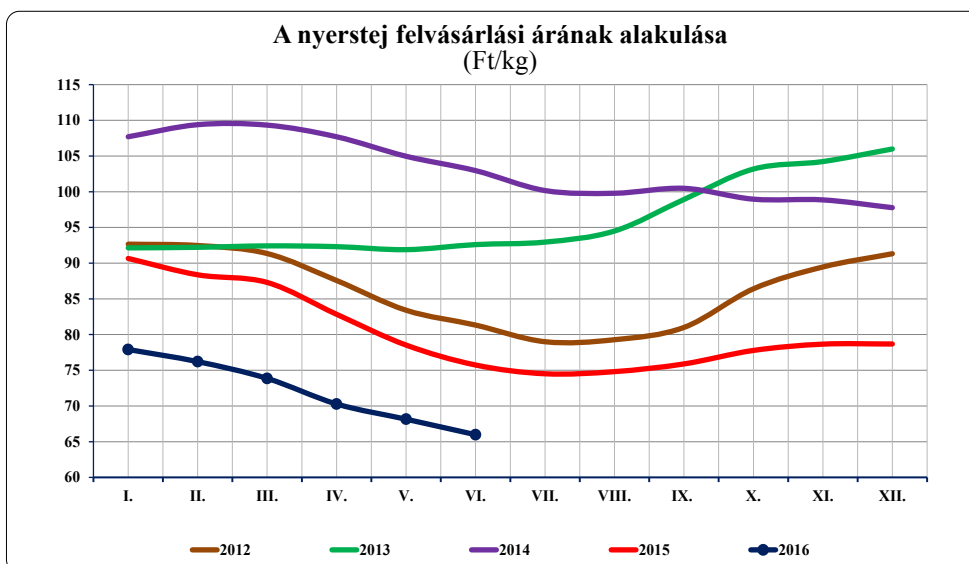
Fotók: Tej Terméktanács

Az EU nyerstej árai 2015 novembere óta folyamatosan csökkennek, a májusi 26,30 eurocent/kg ár 14%-kal maradt el az egy évvel korábbi szinttől. A júniusra becsült 25,87 eurocent/kg uniós átlagár még mindig nem mutatja a csökkenés megállását. Az olasz spot piacot 2015 novembere óta jellemző drasztikus csökkenés április hónapban – 23,33 eurocent/kg áron – megállt, a júniusi 28,25 eurocent/kg ár már 21%-kal haladta meg az áprilisi árszintet. A magyarországi átlagár ugyancsak folyamatosan csökken, a 2016. májusi 21,67 eurocent/kg átlagár 16%-kal a 2015. májusi ár alatt van. Az LTO árfigyelésébe bevont nagyobb tejfeldolgozó vállalkozások felvásárlási árai is ugyanezt a csökkenő tendenciát mutatják, a májusi 25,35 eurocent/kg átlagár 10%-kal alacsonyabb az egy évvel korábbi áránál.

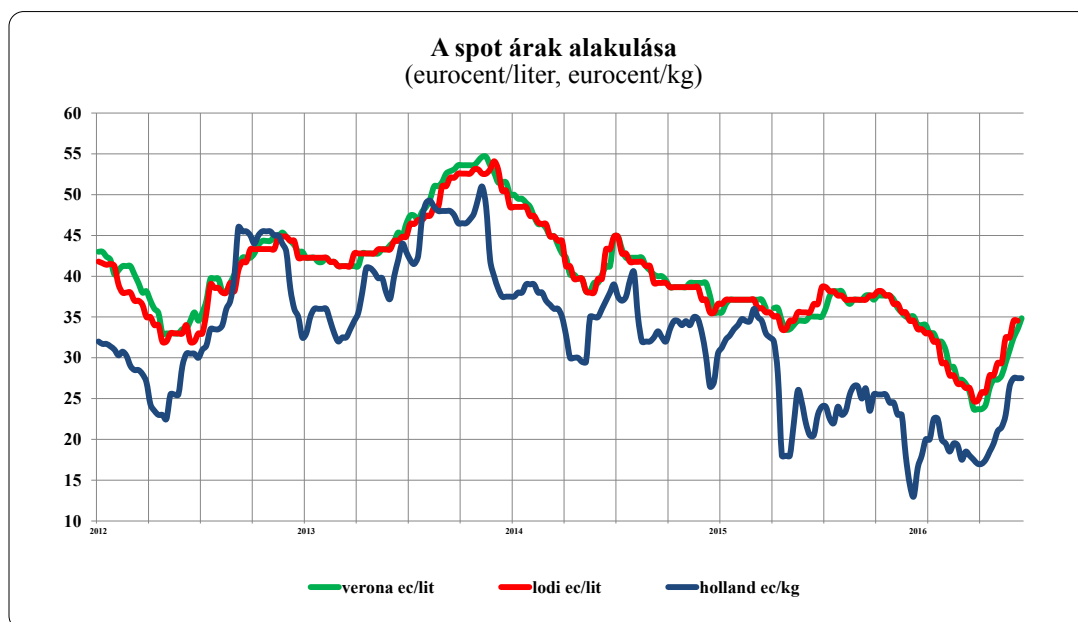
*Forrás: MNB, LTO, Milk Market Observatory, Camera di Commercio Verona
Az adatok nem azonos beltartalomra vonatkoznak, de a tendenciák összehasonlíthatók.*

A hazai nyerstej árak csökkenése a II. negyedévben is megállíthatatlan volt, hónapról-hónapra újabb mélypontot ért el a felvásárlási ár. A magyarországi átlagár továbbra is jellemzően az EU tagállamainak nyerstej áraiból felállított rangsor 25. helyét foglalja el. A júniusi 65,98 Ft/kg felvásárlási ár 13%-kal maradt el az egy évvel korábbi ártól és 11%-kal alacsonyabb, mint a 2015. júliusi ár (74,51 Ft/kg), amikor is az elmúlt 5 év legalacsonyabb felvásárlási árát mérték.

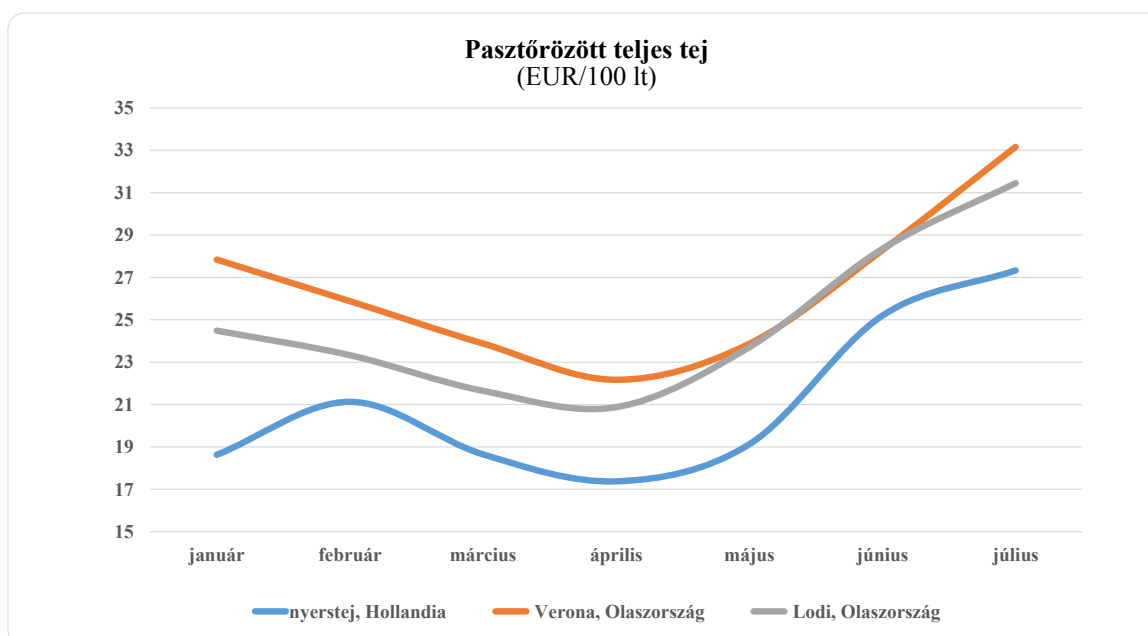

Forrás: AKI

A nyerstej azonnali (spot) piaci ára Olaszországban 2016. évben folyamatosan csökkent, a mélypontot április elején érte el. Ekkor a veronai spot ár 23,71 eurocent/liter volt, ami 32%-kal maradt el a 2015. december végén mért 35,05 eurocent/liter ártól és 38%-kal alacsonyabb, mint a 2015 nyarán mért legmagasabb (38,15 eurocent/kg) spot ár. A Lodi spot árak tendenciában és árszintben is hasonlóak a veronai spot árakhoz. A holland spot piacon szintén hasonló a tendencia, de az áresés jóval drasztikusabb, az ez évi mélypont április elején 17,00 eurocent/kg volt. Ezt követően mind az olasz, mind a holland piacon az árak határozott javulása kezdődött meg. Július elejére a veronai spot ár 34,85 eurocent/literre emelkedett, ami 47%-kal magasabb az áprilisi árnál. A Lodi spot ár 34,54 eurocent/literre nőtt, ami 40%-os javulás, míg a holland spot piaci ár 27,50 eurocent/kg-ra javulása 62%-os emelkedést eredményezett.

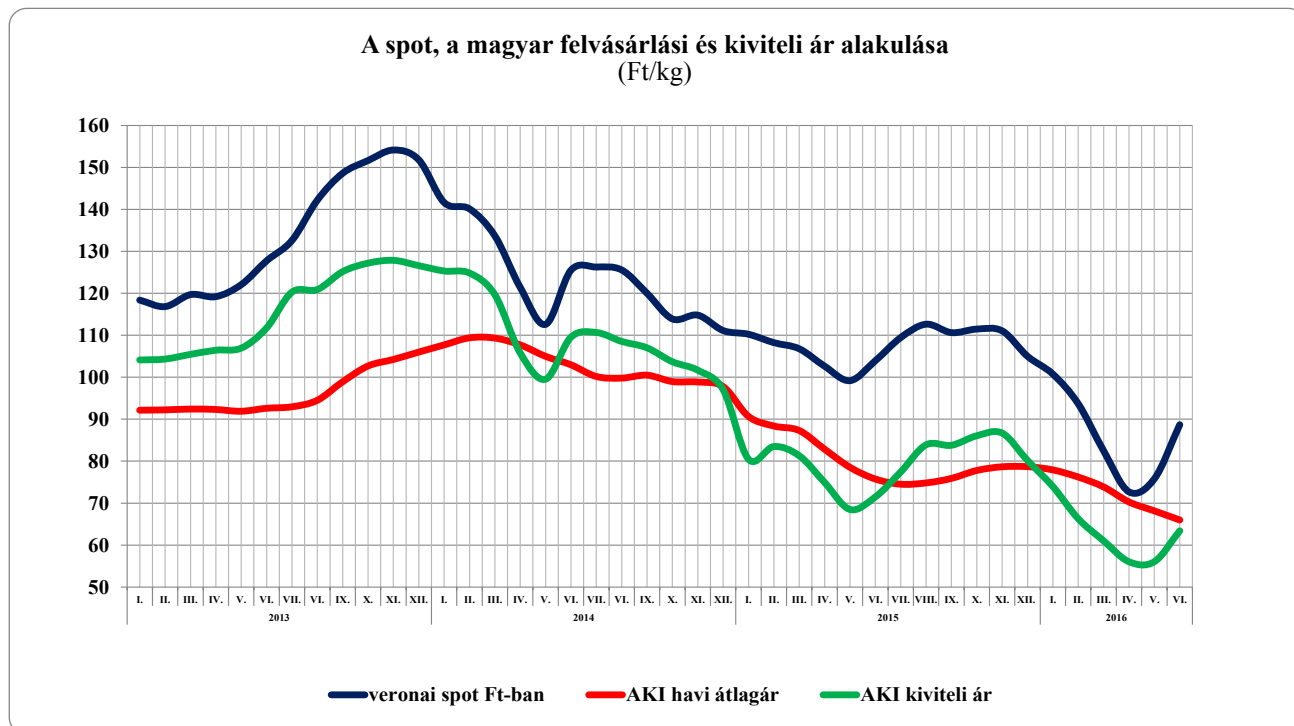
Forrás: CLAL

Forrás: Milk Market Observatory

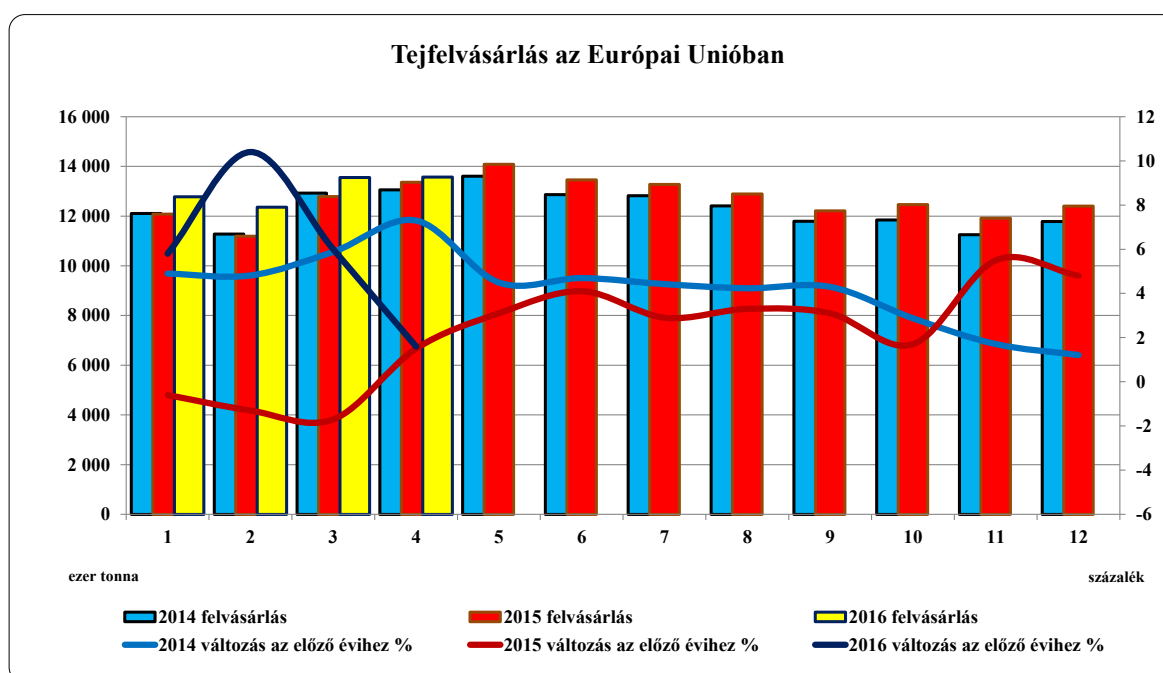
A hazai kiviteli árak trendje tipikusan megegyezik a spot piaci trenddel. A májustól mérhető javulás a kiviteli árakban is érezhető, a májusi még enyhe növekedést követően a júniusi 63,40 Ft/kg export ár már 13%-kal magasabb, mint az áprilisi ár. A felvásárlási áraknál a 2016 januárjában megkezdődött csökkenés mérsékeltebb, de a javulás sem tapasztalható még. A kiviteli ár és a felvásárlási ár között az őszi hónapok során 10%-ban állandósult

különbség a kiviteli ár esése miatt 2016 januárjára megszűnt, az exportár újra a felvásárlási ár alá zuhant. A júni-
usi jelentős javulással bár már közelít az export ár a felvásárlási árhoz, de még mindig 4%-kal alatta van.

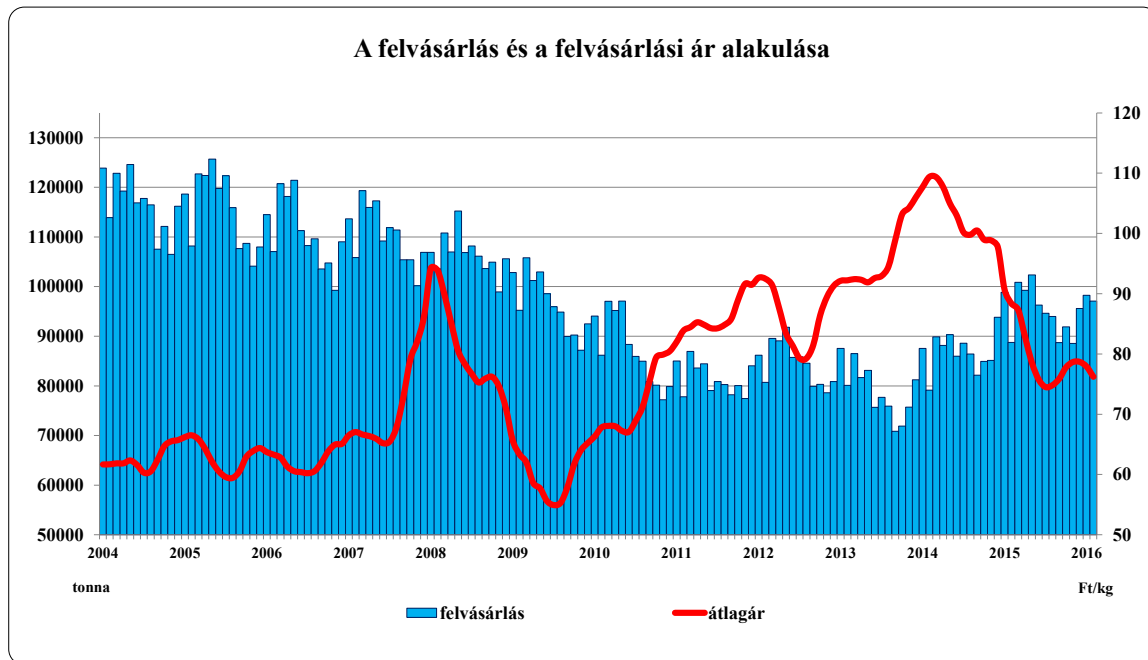
Forrás: AKI, Camera di Commercio Verona

Az EU tejfelvásárlásának növekedése 2016. évben is folytatódott. Januárban 5,8%, februárban 10,4%, márciusban 6%, áprilisban 1,6%-kal magasabb felvásárlási adatokat mértek, mint az előző év azonos hónapjaiban. Az áprilisi mérsékeltbb termelésnövekedés már előrevetíti az árak várható javulását.

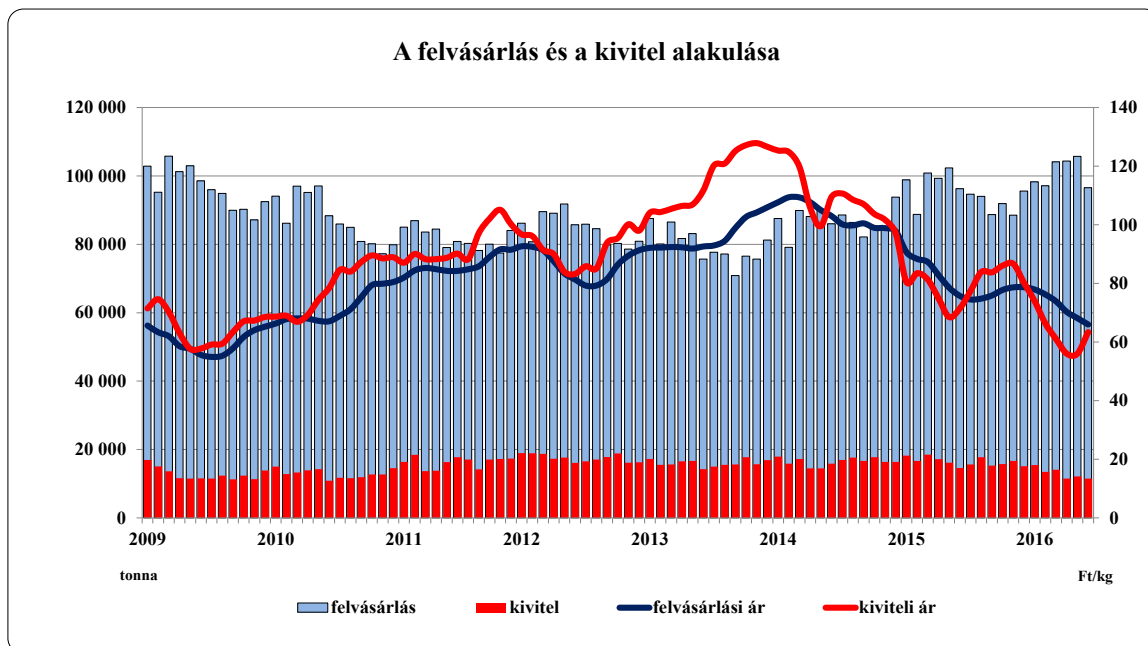
Forrás: CLAL

A 2015. év Magyarországon is rekord termelési adatokat hozott, az AKI adatai szerint a 2015. évi felvásárolt mennyiség 9,3%-kal haladta meg az előző évi mennyiséget. Az előző év azonos időszakához viszonyított termelésnövekedés mértéke ugyan lelassult, ahogy a tehénállomány csökkenése egyre nagyobb arányúvá vált, de még így is az uniós átlag feletti az emelkedés. A 2016. januári felvásárolt mennyiség ugyan az egy évvel korábbinál alacsonyabb, de az azt követő hónapok felvásárlása már rendre meghaladta a 2015. év azonos időszakának felvásárlását, habár a II. negyedévben már egyre kisebb mértékben. A júniusban felvásárolt mennyiség szinte meg egyezik az egy évvel korábban felvásárolt mennyiséggel.

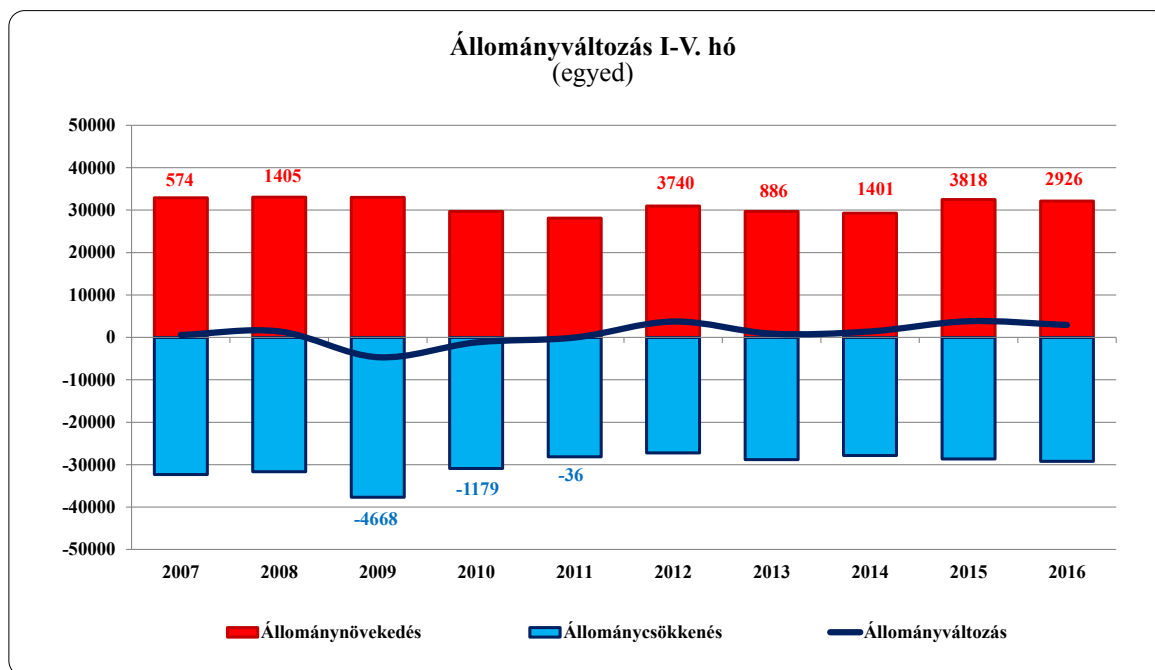
Forrás: AKI

A magyar tejpiac sajátosságaként számon tartott magas kiviteli arány 2016 elejére kissé mérséklődött, majd hónapról-hónapra egyre csökkent. 2016 júniusában a felvásárlás 12%-át érte el a kivitel. A júniusi exportált mennyiség egyébként is alacsony szintű volt, 21%-kal maradt el a 2015. júniusi mennyiségtől.

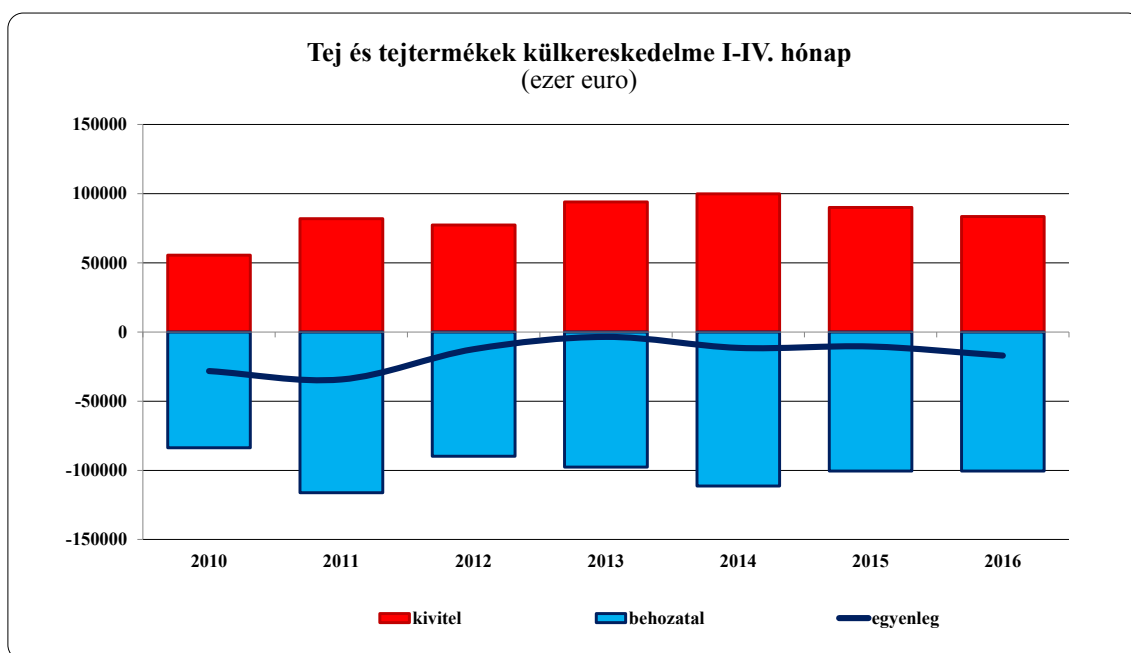
Forrás: AKI

A 2016 első öt hónapjának állományváltozása kismértékű (+1,6%) növekedést mutat az előző évhez képest. Ennek oka, hogy bár a tehénkivonások száma – amelynek továbbra is nagy része (73,1%) vágásra értékesítés – nőtt, az üszőbeállítások száma még nagyobb mértékben emelkedett. Az üszővásárlás ugyanakkor továbbra is alacsony szinten van.

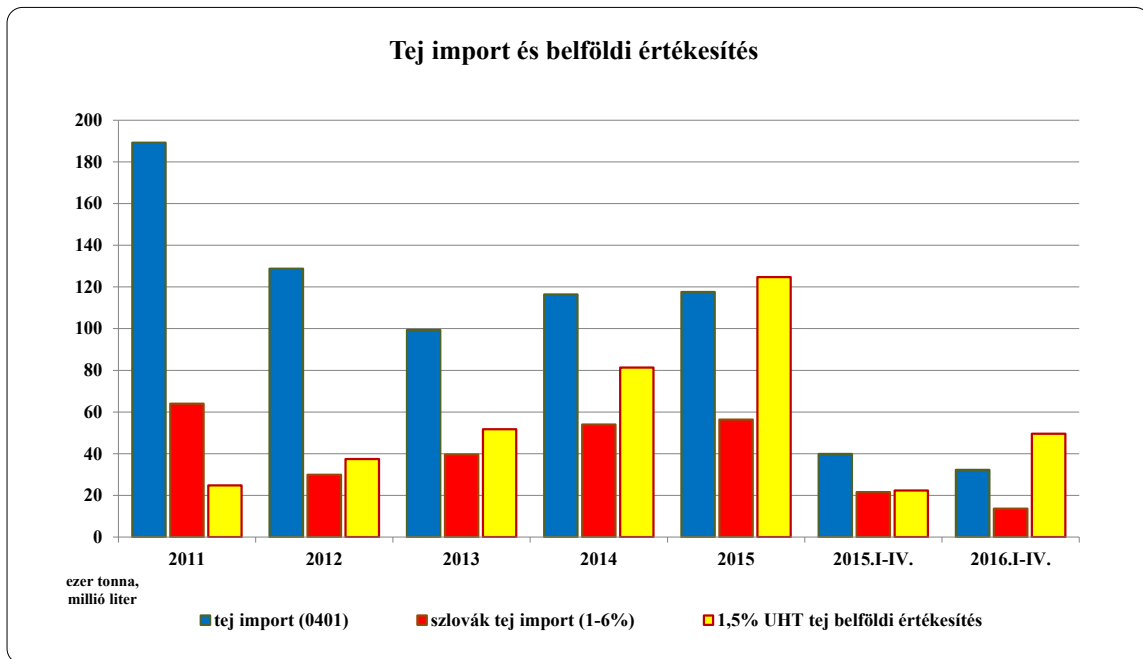
Forrás: ÁT Kft.

A külkereskedelem értékben kifejezett alakulása 2016. 1-4. hónapjában mind az export, mind az import vonatkozásában csökkenést mutat a 2014-2015. évekhez képest. Az egyenleg ugyanakkor az import nagyobb arányát jelzi. A 2016. 1-4. havi import adatok 10%-kal maradnak el a 2014. évi adatoktól, de közel azonosak a 2015. évvel. Az export jelentősen, 16%-kal marad el a 2014. évi csúcstól, és a 2015. 1-4. havi értékeknél is 10%-kal alacsonyabb.

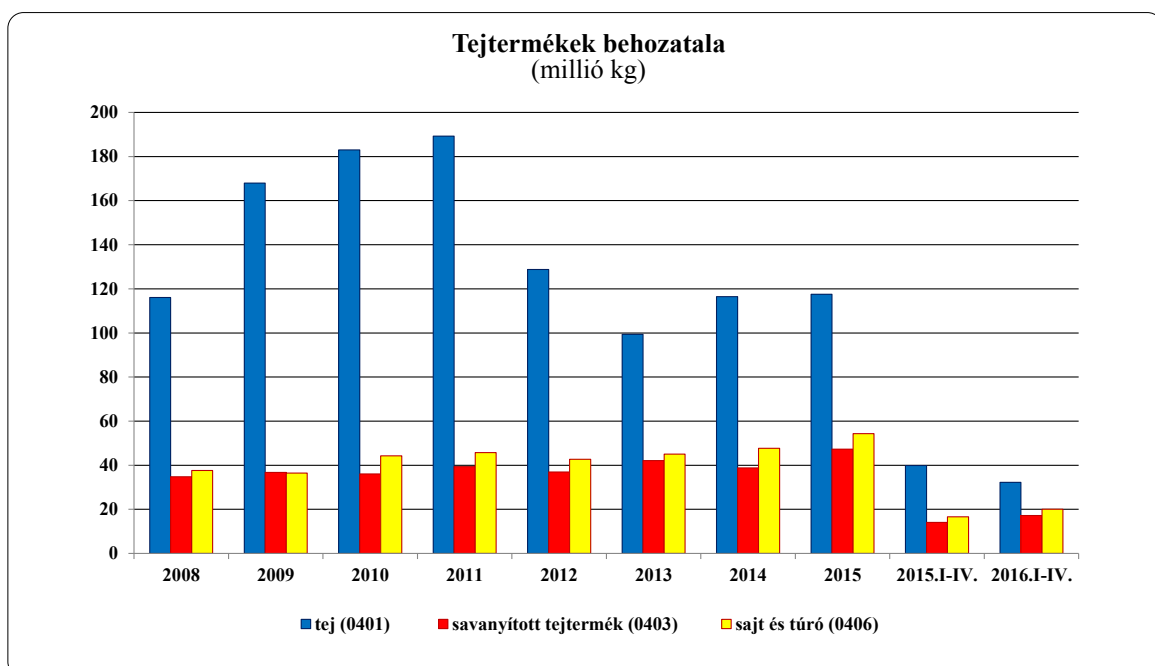
Forrás: KSH

A folyadéktej fogyasztás növekedése folyamatos, a 1,5% UHT tej 2016. első négy hónapjának belföldi értékesítése több mint kétszerese a 2015. évi mennyiségnek. A fogyasztói tej importjában jelentős, 19%-os visszaesés mérhető az év első harmadában, a megnövekedett belföldi értékesítést tehát hazai termékekkel érte el a piac. A hazai fogyasztói tej piacon leginkább jellemző szlovák tej importja ugyancsak visszaesett, a 2016. 1-4. havi adatok 37%-os csökkenést mutatnak 2015. évhez képest. Részaránya a teljes importból ugyancsak mérséklődött.

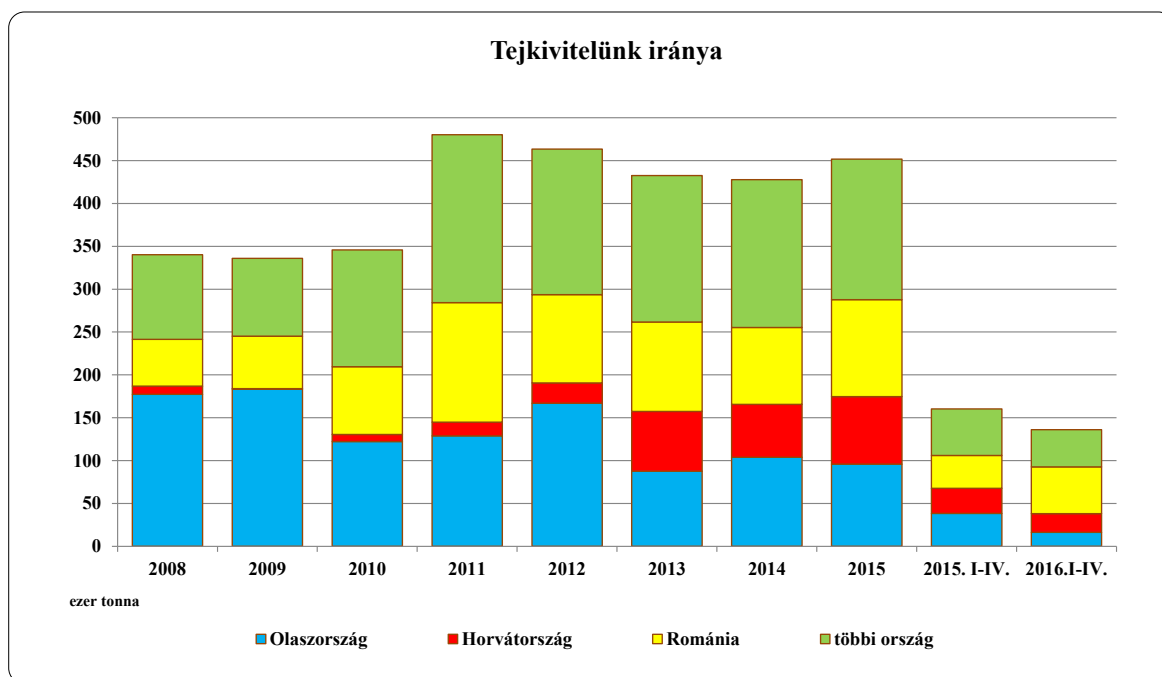
Forrás: KSH, AKI

A főbb tejtermékek behozatalában továbbra is a fogyasztói tej áll az első helyen, 2016. 1-4. hónapjában azonban az előző évhez képest 19%-kal kevesebb import tej érkezett az országba. Továbbra is határozott emelkedést mutat ugyanakkor a sajt és a savanyított tejtermékek importja. Sajtból 20, savanyított tejtermékekből 22%-kal több import érkezett hazánkba 2016/2015 viszonylatában.

Forrás: KSH

A hazai nyerstej kivitel az év első négy hónapjában összességében 15%-kal csökkent 2015. év viszonylatában. A főbb célországok közül Olaszország irányába jelentősen, csaknem 60%-kal csökkent a kivitel, de 25%-kal kevesebb az export Horvátország felé is. Nagymértékben (+42%) emelkedett ugyanakkor a Románia felé irányuló nyerstej export.

Forrás: KSH

ÁGAZATI HÍREK

ADATSZOLGÁLTATÁSI RENDSZER KITERJESZTÉSE

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács egyik alapvető célja, hogy a tejágazat piaci szereplői rendelkezzenek azokkal az ismeretekkel (különösen információkkal, adatokkal és előrejelzésekkel), amelyek szükségesek a gazdasági tevékenység tervezhetőbbé tételéhez, valamint az eredményes működéshez.

A Terméktanács 1993. óta működött – időszakonként változó adattartalommal – azt a statisztikai rendszert, amely keretében a tagok adatszolgáltatásai alapján havi rendszerességgel összefoglaló készül a termelés és forgalom legjellemzőbb mutatóiról. Az összevont adatokat honlapunkon közzétesszük (<http://tejtermek.hu/hasznos/statisztika>). A jelenlegi – a korábbiakhoz képest szűkített – adattartalmú statisztika 2012 óta van használatban.

A Tej Terméktanács 2013. évben vált elismert szakmaközi szervezetté, miután tagságával az elismerés feltételül szabott reprezentativitást a tejágazaton belül egyedüli szervezatként biztosítani tudta. Ezt

követően, élve a szakmaközi szervezetekről szóló törvényi szabályozás adta lehetőséggel, 2014 januárjában kérelmeztük a Földművelésügyi Minisztériumtól az adatszolgáltatási kötelezettség kiterjesztését valamennyi ágazati szereplőre, tekintettel arra, hogy az adatszolgáltatás nem szakmaközi szervezeti tag feldolgozókra, tej kis- és nagykereskedőkre történő kiterjesztésével megvalósulhatna a termelési, illetve piaci folyamatokat szinte teljes egészében lefedő, széles körű adatbázis kialakítása. Érdemi lépések akkor nem történtek, de a kérés az azóta eltelt két évben folyamatosan szerepelt a Földművelésügyi Minisztérium illetve más Minisztériumoknak elküldött stratégiai anyagokban.

2016 áprilisában a Földművelésügyi Minisztérium elkészítette a vonatkozó jogszabály-tervezetet. E szerint a Magyarország területén működő tejfeldolgozó, nagykereskedelemmel foglalkozó tejágazati szereplő, valamint tej-kiskereskedő a rendelet melléklete szerinti adattartalommal a rendeletben meghatározott rendszerességgel és határidővel lesz köteles piaci jelentéstételi kötelezettségének eleget tenni. Az adatszolgáltatás kiterjed a főbb késztermék csoportok Termelés – Import – Belföldi értékesítés – Export értékesítés – Záró-

készlet adataira, valamint feldolgozóknál kiegészül az alapanyag adatokkal is. A rendelet-tervezet közigazgatási egyeztetése folyamatban van.

ÁFA CSÖKKENTÉS

A Tej Terméktanács tejágazati stratégiájának, az elhúzódó és az ágazat valamennyi szereplőjét súlyosan érintő tejpiaci válság megoldására összeállított javaslatcsomagjának kiemelt eleme a fogyasztói tejek áfa csökkentése, ezért is üdvözlöttük a Kormány bejelentését a friss tej áfa csökkentésére.

Ahhoz azonban, hogy az intézkedés a kellő időben és a megfelelő mértékben hozza meg eredményét, és a kívánt piaci, költségvetési és nem utolsósorban társadalmi hatás elérhető legyen, kérelmeztük az áfa kulcs csökkentés előrehozatalát és az érintett termékkör bővítését az általunk eredetileg javasolt valamennyi fogyasztói folyadéktej kategóriára.

A Terméktanács álláspontja szerint az összes fogyasztói folyadéktejre kiterjedő áfa csökkentés egy új rezsicsökkentési elem lenne, ami a fogyasztókra és az ágazatra nézve is rendkívül pozitív hatással bír (a tejtermékek fogyasztásának több mint 50%-át teszi ki a folyadéktej!).

A részleges áfa csökkentés nem teszi árban versenyképessé a friss tejekeket az import UHT tejjel szemben. A teljes körű áfa csökkentés esetén viszont egy szintre kerülne az import és a magyar UHT tej ára, amely indokolatlanná tenné a kiskereskedelmi láncok import beszerzéseit, azaz éppen a legkárosabb import csökkenne, tekintettel arra, hogy az áfa-csalások nagyrészt e terméknél történnek. Az UHT tejek áfa kulcsának mérséklésével ezen termékek árcentruma emelkedne, így csökkenne az UHT és az egyéb tejek közötti árkülönbség, amely életképesebb fogyasztási konstrukciót biztosíthat. Az (import) UHT hazai fogyasztásban betöltött kiemelt szerepének első számú oka ugyanis a hazai fogyasztók érzékenysége.

A hét Tej Terméktanács tag kiskereskedelmi lánc korábban nyilatkozatban vállalta, hogy az áfa csökkentést továbbadják a fogyasztóknak, így biztosított a fogyasztói árak csökkenése is.

Az UHT tejnek a friss tejjel szembeni gyengébb minőségét kiemelő kommunikáció kapcsán fontos hangsúlyozni, hogy az a termék, aminek a megnevezése „tej”, semmilyen mesterséges adalékanyagot, így tartósítószer sem tartalmazhat (így pl. az UHT és ESL tej sem). Minden tej tartalmazza a szükséges tápanyagokat. Az UHT és ESL tejek tápértéke nem különbözik a pasztörözött (friss vagy nyers) tejekétől. A hőkezelés

a tej, a tejszín, illetve a tejtermék melegítésével, hevítésével kapcsolatos művelet, amelynek célja csupán a mikroorganizmusok számának csökkentése, elpusztítása. A hazai feldolgozók által is használt aszeptikus technológia lényege az, hogy csírámentes környezetet biztosít a teljes töltési folyamat során. Az eljárás megbízhatóan elpusztítja a kórokozó baktériumokat és azok csíráit, de az élelmiszer tápértéke, minősége és íze megmarad. A speciális – pl. az UHT tejeknél 7 rétegből álló – csomagolás hibátlanul védi a tejet a fénytől, oxigéntől, mikroorganizmusoktól.

Lényeges szempont továbbá, hogy a Terméktanács eredeti javaslata alapján az áfa kulcsok között nem lenne különbségtétel, az egymással helyettesíthető, versengő termékeket azonos áfa terhelné, ez kivédné az EU részéről esetlegesen induló jogi eljárás minden jogi/szakmai indokát.

AGRÁRMINISZTEREK TANÁCSA

A 2016. július 18-án tartott agrárminiszteri ülésén az Európai Bizottság bemutatta 500 millió euró összegű csomagját, mely célzottan a piaci nehézségek miatt bajba került tejtermelőket kívánja támogatni.

A csomag főbb elemei:

Egy EU szintű, a tejtermelés csökkentését támogató intézkedés (150 millió €), mely a tejtermelőket a tejtermelés csökkentésére ösztönzi. A tervezet négy (egyenként három hónapos) csökkentési referencia időszak (2015. októbertől 2016. márciusig) fényében négy támogatásigénylési időszakot nevez meg 2016. szeptember 19-ével kezdődően. A meg nem termelt tej utáni támogatás mértéke várhatóan 14 cent/kg lesz. Túligénylés esetén arányos visszaosztásra kerül sor. Kifizetésre a csökkentési időszak vége után 45 napig lehet jelentkezni, az igénylést a termelő végzi, vagy a nevükben a termelői szervezet vagy szövetkezet.

Egy EU-s forrásból származó, a tagállam által kifizetendő támogatás, mely tagállami szinten tovább „finomítható” (350 millió €). Az EU-s támogatás nemzeti forrásból megduplázható. A Magyarország számára meghatározott EU-s támogatási keret: 9 543 566 €. A tagállamoknak lesz mozgásterük, az első jogszabálytervezet szerint várhatóan az alábbi hét tevékenység alapján lehet majd támogatást nyújtani:

- a termelés további csökkentése,
- kistermelői támogatás,
- extenzív termelési módszerek alkalmazása,
- környezetbarát termelési módszerek alkalmazása,
- kooperációs (együttműködési) projektek végrehajtása,

- minőség és hozzáadott érték promócióját célzó minőségi rendszerek végrehajtása,
- pénzügyi eszközökről szóló képzés.

A július 18-i csomagban szerepelnek további intézkedések is: így pl. előlegfizetések, sovány tejpor intervenció és magántárolás meghosszabbítása (2016. december, illetve 2017. február), továbbá egyes derogációk a termeléshez kötött jogcímeknél.

A fenti eszközökről szóló egyeztetés megkezdődött Brüsszelben, várhatóan augusztus végén a brüsszeli nyári szabadságolás után fejeződik be.

Czerván György államtitkár a csomag kapcsán elmondta, hogy „a támogatás révén a magyar tejtermelő ágazat az európai uniós 1,1 százalékos súlyán felül (2,7 százalék) tudott részesedni a csomagból. A 3 milliárd forintot a gazdák a termelés szinten tartására tudják majd fordítani. Hozzátette: a 3 milliárd forint értékű uniós támogatáshoz a kormány a költségvetésből ad még 3 milliárd forintot, így a magyar tejtermelőket 6 milliárd forint segíti a piaci válság leküzdésében. Az 500 millió euró értékű uniós csomag két részből áll, az egyik 150 millió eurót, a másik pedig 350 millió eurót tartalmaz. Az elsónél a gazdák az önkéntes termeléseszköztudás tudják majd lehívni a szükséges összegeket. Magyarország azonban nem ebbe az irányba mozdult el, hanem a termelés szinten tartását célozta meg, hiszen az ország számára az állattenyésztés stratégiai kérdés.” (<http://www.kormany.hu>)

RÖVID TÁVÚ ELŐREJELZÉS

Az Európai Bizottság Mezőgazdasági Főigazgatósága a 2016. június 15-ig rendelkezésre álló adatok piaci szakértők általi elemzése alapján elkészítette rövid távú előrejelzését a 2016/2017. évre.

Az EU 2016. évi tejfelvásárlását a 2015. évi szintnél magasabbra becsülik, amely jelentős sovány tejpor készletezést és a nyerstej árak további mélyrepülését vonja maga után, annak ellenére, hogy néhány tejtermék áránál végre megkezdődött a javulás. A vaj, sajt és UHT tej növekvő és stabil exportja, valamint Kína és az USA növekvő kereslete mindazonáltal a piac kiegyensúlyozásához vezet.

A tejtermékek árai 2016 májusának elején növekedésnek indultak (vaj +12%, zsíros tejpor +11%, savópor +15%, sovány tejpor +5%, sajt +3%), ez azonban még nem jár együtt a nyerstej árak növekedésével. A 2016. áprilisi 27,27 EUR/100 kg EU átlagár 13%-kal alacsonyabb az előző évi árnál és csaknem 30%-kal marad el a 2014. áprilisi átlagár-

tól. A májusi becslések az árak további csökkenését jelzik. A tejtermék árak javulását több hónapos késéssel követő nyerstej ár javulás nem speciális, ugyanez játszódott le a 2009-es válság idején is.

Az árak mérsékelt javulása tapasztalható az USA-ban és Új-Zélandon is, ez utóbbi árai közelítenek az EU áraihoz. Az USA-ban a vaj és sajt iránti magas kereslet a vaj árat magasan tartja, így a – tejegegyenértékben kifejezett – tejár továbbra is magasabb szinten mozog.

A globális túlkínálat és felraktározott készletek (3.5 millió tonna tejnek megfelelő termék került 2015. évben feleslegként elraktározásra) nyomják a piacot, így az EU tejárainak jelentős javulására még néhány hónapot várni kell. Mindazonáltal a szezonális csúcsot már elérték, a termelt mennyiségek júniusban már csökkenni kezdtek, ami pozitív hatással lesz a tej árára.

Új-Zéland és Ausztrália termelése az előző évi szint alatt van (-1,6 és -1,2%), az USA-ban azonban további termelésnövekedésre (+1,9%) lehet számítani 2016. évben. Az Európai Unió tejfelvásárlásában valamivel több mint 1%-os (+2 millió tonna) emelkedést prognosztizálnak. Ez főként az év első négy hónapjának jelentős termelésnövekedésének (+5,5%) köszönhető, amelyet azonban csökkenés fog követni, az év második felében az előző évi mennyiséget már nem fogja elérni az Unió tejfelvásárlása. A termelés csökkenése sok tagállamban az egyre csökkenő tejárak és az ezzel párhuzamosan növekvő takarmányárak együttes hatásaként megnövekvő tehénkivágások miatt következett be, de szerepet játszik az egyes tagállamokban alkalmazott differenciált tejár-rendszer és természetesen az időjárás is. A rendelkezésre álló adatok szerint a tejfelvásárlás csökkenése várható előző évhez viszonyítva Franciaországban, az Egyesült Királyságban, Spanyolországban, Portugáliában, Szlovákiában, Dániában és Írországban. Hollandiában, Lengyelországban és Olaszországban mérsékeltebb, Magyarországon, Luxemburgban és Észtországban az előző évvel megegyező egyenletes növekedés várható.

A világpiaci export az év első négy hónapjában kis mértékben az előző évi szint alatt alakult. Az USA, Ausztrália és Új-Zéland exportja jelentősen csökkent, míg az EU exportja 6%-os növekedést ért el, és ezzel a piaci részesedése 37%-ra nőtt. A kínai import januárban jelentősen, az azt követő hónapokban már kisebb mértékben emelkedett, májusra már 22%-kal haladta meg az előző évi szintet. A növekedés elsősorban az UHT tej és a vaj piacán jelentős. Ugyancsak növekedett az – elsősorban sajt – export Japán és Dél-Korea irányába. A 2016. évre – az orosz importkorlátozás meghosszabbítása ellenére – az EU exportjának mintegy 5%-os (+

900.000 tonna) növekedése prognosztizálható, első sorban a sajt, vaj és az UHT tej termékeknél. A 2017. évre hasonló folyamatokat vetítenek előre.

Az EU erős belpiaci kereslete (a tejtermékek EU-n belüli felhasználásának több mint 1%-os, azaz 1,2 millió tonnás növekedése várható 2016-ban) és a kedvező export ellenére a felesleg az EU szintjén és globálisan is olyan mértékben felhalmozódott az elmúlt években, hogy a tejtermékek jelentős készletezésével kell számolni.

A sovány tejpor termelés 2016. évben rekord magas – az előző évinél 4,5%-kal magasabb – szintet érhet el (1,6 millió tonna). Habár az export az év második felében növekedésnek indulhat, összességében 3,5%-kal kevesebb lesz az export, mint 2015-ben. A belső felhasználás kismértékű (~1%) növekedésével számolva, 550.000 tonna sovány tejpor készletezése várható, amelyből 430.00 tonna intervenció tárolás. 2017-ben a felhalmozódott készletek tükrében a sovány tejpor termelés 8%-os csökkenésére lenne szükség a piaci egyensúly megtartásához.

A friss tejtermékek (ideértve az UHT tejet is) piacán a termelés stabilizálódására számítanak 2016-ban, tekintettel arra, hogy a csökkenő fogyasztást az erős, az előző évi szintnél 30%-kal magasabb export kompenzálni tudja. 2017. évre hasonló folyamatokat prognosztizálnak, az export mérsékeltebb (+15%) növekedésével. Az export növekedését Kína UHT tej iránti megnövekedett kereslete, valamint Fehéroroszország jelentős nyerstej importigénye indukálja.

A vaj termelésében több mint 3%-os növekedés várható 2016. évben. Az EU exportja az év első négy hónapjában 33%-kal növekedett, első sorban a Közel-Kelet, az USA, Marokkó és Japán irányába. Az erős export a vaj árát továbbra is jóval az intervenció ár fölé tartja. A sajt termelésében 2016-ban egy enyhe, 1,6%-os emelkedés prognosztizálható, főként a kedvező export (+9%-kal növekedett 2015. évhez viszonyítva) és a folyamatosan emelkedő (+1,2%) fogyasztás hatására. 2017-re további 1,2%-os növekedés vetíthető előre az export lassabb növekedése mellett.

SOVÁNY TEJPOR ÁLLAMI INTERVENCIÓ

A mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról szóló 1308/2013/EU rendelet értelmében a piacok stabilizációja érdekében a tejágazatban lehetőség van a piactámogatási intézkedések közül állami intervenció alkalmazására. Az intervenció felvásárlási árak és az alkalmazandó mennyiségi korlátozások vonatkozásában a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésével kapcsolatos egyes támo-

gatások és visszatérítések megállapítására vonatkozó intézkedések meghatározásáról szóló 1370/2013/EU rendelet előírásaira kell figyelemmel lenni.

Az egész Európai Uniót két éve sújtó piaci válság kezelése érdekében 2016 márciusában már döntöttek a fixáras intervenció keretében felvásárolható sovány tejpor és vaj mennyiségi korlátjainak megkétszerezéséről (218 ezer, illetve 100 ezer tonnára), és ez a rendeletben is átvezetésre került. A sovány tejpor rögzített áron való intervenciójára 2016. január elseje óta ajánlott mennyiség ugyanakkor 2016. május 24-én túllépte a 218 ezer tonnás korlátot, ezért a keret további, 350 ezer tonnára történő megemeléséről született döntés, amely a 1042/2016/EU rendeletben 2016. június 24-én kihirdetésre is került. Az átmeneti időszakban az intervenció felvásárlás pályázati eljárás útján folytatódik a maximális felvásárlási ár rendszeres időközönként (kéthetente) történő meghatározásával.

EREDET JELÖLÉS

A fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló 1169/2011/EU rendelet értelmében az Európai Bizottságnak a származási ország vagy eredet helyének kötelező jelölésével kapcsolatban többek között a tej és a tejtermékek összetevőjeként felhasznált tej vonatkozásában jelentést kellett benyújtania az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. A 2015. május 22-én benyújtott jelentés három lehetséges opciót vázolt fel: 1. önkéntes származás megjelölések; 2. kötelező EU/nem EU (vagy harmadik ország) jelölés; 3. kötelező származás megjelölés annak a tagállamnak vagy harmadik országnak a jelzésével, amelyben a fejés (a), illetve a feldolgozás (b) történt. A Tej Terméktanács a 3. pont alkalmazása mellett foglalt állást, és a Földművelésügyi Minisztérium is ezt a javaslatot képviselte. Érdemi lépések az azóta eltelt időben nem történtek, mígnem az Európai Parlament 2016 tavaszán ismét intenzíven kezdett el foglalkozni a kérdéssel, és 2016. május 12-én állásfoglalást adott ki a származási ország vagy az eredet helyének kötelező feltüntetéséről bizonyos élelmiszerek – így a tej és a tejtermékek összetevőjeként felhasznált tej – esetében.

Az Európai Parlament állásfoglalásában felhívja a Bizottságot, hogy valósítsa meg a származási ország vagy az eredet helyének kötelező feltüntetését valamennyi tejre, tejtermékre azáltal, hogy jogalkotási javaslatokat tesz e területeken. Úgy véli, hogy az élelmiszerek származási helye kötelező feltüntetésének célja a fogyasztók élelmiszerek iránti bizalmának helyreállítása, ezért felhívja a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot e célból, figyelembe véve az információk átláthatósá-

gát és a fogyasztók számára olvasható voltát, az európai vállalkozások gazdasági életképességét, valamint a fogyasztók vásárlóerejét. Kiemeli annak fontosságát, hogy azonos versenyfeltételek legyenek érvényesek a belső piacon, és kéri a Bizottságot, hogy ezt vegye figyelembe a származási hely címkén való kötelező feltüntetésére vonatkozó szabályok megvitatásakor. Úgy véli, hogy a tej és a kevésbé feldolgozott tejtermékek (mint a sajt és a tejszín) származási országának feltüntetése jelentősen kisebb kapcsolódó költségekkel járna, ezért ezzel prioritásként kellene foglalkozni. Felhívja a Bizottságot, hogy tegye meg a szükséges lépéseket az élelmiszerek származási helyének önkéntes feltüntetésére vonatkozó szabályokkal való visszaélések elleni küzdelem érdekében.

Az EU Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Biztosa mindeközben az eredetjelölés elutasítása mellett foglalt állást annak a kereskedelemre gyakorolt negatív hatására, az élelmiszerlánc rugalmasságának akadályozására és a fogyasztói árak megnövekedésére hivatkozva.

Az Európai Parlament állásfoglalása mellett, illetve azt megelőzően egyes tagállamok már konkrét javaslatokat, jogszabály-tervezeteket készítettek az eredet feltüntetésére vonatkozóan. Legutóbb Málta, Franciaország, illetve Olaszország nyújtotta be erre vonatkozó javaslatát jóváhagyásra az Európai Bizottságnak.

A Tej Terméktanács továbbra is az eredet, illetve származási hely kötelező megjelölését tartja szükségesnek. A magyar álláspont kialakítását célzó minisztériumi munkában a Terméktanács aktívan részt vesz.

EU TEJPIACI HELYZET

Az Európai Tejpiaci Megfigyelőközpont legfrissebb felvásárlási adatai alapján az EU nyerstej szállítása 2016 áprilisában az előző évhez viszonyítva kis mértékben, 1,6%-kal emelkedett. A 2016. január-áprilisi időszakban mért adat ugyanakkor már jelentősebben, 5,6%-kal haladja meg az előző évi szintet. A tagállamok között az árpilis hónapot érintő legnagyobb növekedést Ciprusban mérték (+24,6%), de Luxemburgban (+14,6%), Bulgáriában (+13,9%) és Hollandiában (+10,8%) is jelentősen nőtt a termelés. A 2016. 1-4 hónap vonatkozásában jelentős (+14,4%) növekedés tapasztalható Írországból is. Magyarországon az áprilisi havi termelésnövekedés az uniós átlaghoz közelít, 2,5%-os, a 2016. 1-4 hónap 2,4%-os növekedése azonban már elmarad az átlagtól. Valamennyi főbb tejtermék termelése növekedett, legnagyobb mértékben (+18,2%) a sovány tejpore, de jelentősen (+12-13%) emelkedett a vaj

és a többi porított termék előállítására is. A sajtkészítés 3,5, a kezelt tej termelése 1,5%-kal emelkedett.

Az uniós nyerstej árról rendelkezésre álló 2016. májusi adat szerint az átlagár tovább csökkent, az előző hónaphoz képest jelentős (-4,5%) mértékben (26,15 EUR/100 kg). Az egy évvel korábbi árszínthez képest a csökkenés 15%-os. Júniusra még mindig csökkenést mutat a becsült átlagár (25,76 EUR/100 kg). A magyarországi átlagár 21,67 EUR/100 kg, 4%-kal kevesebb, mint előző hónapban, és ezzel 28 tagállam közül még mindig a 25. helyen áll. Az egy évvel korábbi árszínthez képest a csökkenés 16%-os, de június hónapra már egy enyhe javulást mutat a becsült átlagár (21,77 EUR/100 kg). Az olasz spot árak 2015 ősz óta tartó csökkenése 2016 áprilisának végén megállt és májustól tartós javulás vette kezdetét. 2016. július 3-án az ár 30,50 EUR/100 kg volt, amely mintegy 30%-os javulást jelent az áprilisi mélyponthoz képest. A holland spot ár javulása ugyancsak jelentős és tartósnak bizonyuló, a 2016. július 3-i 27,50 EUR/100 kg ár 60%-kal magasabb az áprilisi árnál.

Valamennyi főbb tejtermék ára növekedésnek indult május hónapban, a sajt árak viszonylagos stagnálása mellett, de 2016 első félévének árai továbbra is az előző évi szint alatt maradtak. A sovány tejpore átlagára júniusban január óta először elérte a 169,8 EUR/100 kg intervenciósi árat, de június végére ismét az alá esett. (2016. július 3-i árak – Sovány tejpore: 170 EUR/100 kg, Vaj: 297 EUR/100 kg, Teljes tejpore: 220 EUR/100 kg, Cheddar: 263 EUR/100 kg, Edami: 231 EUR/100 kg, Gouda: 223 EUR/100 kg, Emmentáli: 355 EUR/100 kg, Savópore: 62 EUR/100 kg)

A 2016. január-áprilisi export adatokat vizsgálva megállapítható, hogy a főbb tejtermék közül a sovány tejpore kivételével valamennyi termékben nőtt az export az előző év azonos időszakához képest: a vajnál 33%, a sajtban 14%-kal. A teljes tejpore exportjának növekedése mérsékelte, 3%-os, míg a sovány tejpore exportja 8%-kal esett vissza az előző évhez képest. Az import vonatkozásában továbbra is jelentős a csökkenés a vaj esetében (-58%), amelynek importja 2015. évben is rendkívül alacsony volt, mindössze 8.000 tonna, szemben a 2014. évi 37.000 tonnával. A sajtban 20%-os emelkedést mértek az év első négy hónapjában az előző évhez viszonyítva a mennyiségi adatokat. Az EU vaj exportjának fő célországai Szaúd-Arábia, Egyiptom és az USA, de jelentős mértékben emelkedett a kivitel Törökország, Marokkó és Japán irányába is. A sajt export főbb célpiaca továbbra is az USA, Japán és Svájc. A sovány tejpore esetében Algéria, Kína és Indonézia áll az első három helyen. Kína felé a sovány tejpore export 38%-kal nőtt 2016 első harmadában 2015. 1-4 hónapjához képest.

A 2016. júniusi világpiaci árak szerint a vaj, a sovány tejpor, a teljes tejpor és a sajt esetében is az USA árai a legmagasabbak. Az USA-ban 2016 áprilisában a sajt előállítás 2,5%-kal, a sovány tejpor termelés pedig 30%-kal haladta meg a 2015. áprilisi mennyiségeket. A vajtermelés áprilisban 69%-kal, 2016. 1-4 hónapjában 19,3%-kal magasabb az előző évi szintnél. Ausztráliában a sovány tejpor (+10,4%) termelése emelkedett, a vaj (-4,4%) és a sajt (-0,4%) termelése ugyanakkor csökkent a kvótaév (2015. július-2016. március) vonatkozásában. Csökkent a 2015/16 kvótaév tejtermelése az előző kvótaévhez viszonyítottan Ausztráliában (-1,2%) és Új-Zélandon (-1,8%), míg az USA-ban a 2016. 1-4 havi adatok 1,9%-os emelkedést mutatnak. Az átlagár Új-Zélandon és az USA-ban továbbra is csökken, Új-Zélandon 20,3, az USA-ban 26,6 EUR/100 kg az áprilisi ár.

AZ ISKOLATEJ RENDSZER ÁTALAKÍTÁSA

A kormányzat 2016 májusában döntött az iskolatej rendszer rászorultsági alapon való átalakításáról, amely az eddigi kedvezményezett kör drasztikus csökkenését vonhatja maga után.

Magyarországon az iskolatej gondolata 1927-ben vetődött fel először, majd az 1931/1932. iskolaév telén Orosháza valamennyi óvodájában és elemi iskolájában községi költséggel végrehajtott ingyenes tejakció indult. A II. világháború megszakította a tejakciót, és a tényleges iskolatej program csak az 1990-es évek elején indult újra. (Forrás: az Agrárgazdasági Kutató Intézet tanulmánya 2012)

A Tej Terméktanács – felismerve a fiatalok általában helytelen fogyasztói szokásait – 12 éve kezdte el – állami vagy ágazati forrásból – megszervezni az iskolai edukációs programot, amelyet azóta is működtet, és a jövőben is folytatni kíván. A Terméktanács kiemelt céljának tekinti a gyermekek, a fiatalok, a „jövő nemzedék” tej- és tejtermék fogyasztásra ösztönző nevelésének támogatását; fontos feladatának tartja, hogy segítséget nyújtson az egészségtudatos táplálkozás kialakításában, megserettesse a tej és tejtermékek fogyasztását, bemutassa a tejtermékek sokféleségét és szerepét az egészséges táplálkozásban, fejlődésben, valamint eloszlassa azokat a tévhiteket, melyek a tejtermékek előállításához vagy fogyasztásához kapcsolódnak.

A Közös Agrárpolitika (KAP), ezen belül a 1308/2013/EU rendelet értelmében a gyermekek egészséges táplálkozási szokásait elősegítendő az óvoda-, és iskolatej program célja, hogy az iskolás gyermekek több tejet és tejterméket fogyasszanak abban az életszakaszban, amikor a gyermekek ét-

kezési szokásai még kialakulóban vannak. Tartósan növekedjen az étrendjükben az említett termékek aránya, hozzájárulva ezáltal a KAP célkitűzéseinek megvalósításához, különösen a piacok stabilitásához, és mind a jelenlegi, mind pedig a jövőbeli ellátás hozzáférhetőségéhez.

A KAP szerves részét jelentő óvoda-, és iskolatej program nem szociális intézkedés. Annak ellenére, hogy a KAP ezen eszköze nem rászorultsági elven került megalkotásra, annak hazai végrehajtásában már most is van rászorultsági elem az általános iskolák támogatási kategóriákba való besorolása tekintetében.

Az iskolatej rendszer átalakításával kapcsolatban a Tej Terméktanács is kialakította álláspontját és azt az alábbiak szerint a kormányzat részére eljuttatta:

1. Az iskolatej programnak fiatalokat kell ösztönöznie a tej és tejtermékek fogyasztására, az egészségtudatos táplálkozásra az óvodai/iskolai keretek között is, hiszen az itt szerzett ismeretek jobban beépülnek mindennapi táplálkozási kultúrájukba, ezáltal a gyerekek szokásává válik a tejivás és a tejtermék fogyasztás. Sok iskolás, illetve óvodáskorú gyermeknek az iskolatej program biztosítja az egyetlen lehetőségét annak, hogy egészséges, a fejlődéséhez nélkülözhetetlen táplálékhoz (tejtermékhez) jusson.
2. A programban többségében hazai kis- és középvállalkozások (KKV) vesznek részt, akik számára az iskolatej program, a jelenlegi igen súlyos válsághelyzetben a tejfelesleg levezetése tekintetében rendkívüli jelentőséggel bír. Egy új, regionális beszállításokon alapuló rendszer olcsóbbá tehetné a működést.
3. A Tej Terméktanács a hosszú távú egészséges táplálkozás iránti edukációs elkötelezettsége és a tejszektor problémáinak kezelése miatt kéri, hogy a 2015/16-ban iskolatej programban ellátott gyermeklétszám ösztől ne csökkenjen. Az iskolatej program további bővítése addicionális tejtermék forgalmat eredményez, ezért a program bővítése, és nem a szűkítése lenne kívánatos.
4. Kedvezőtlen változtatás esetén elsősorban a magyarországi tejfeldolgozók sérülhetnek.
5. Az EU-s éves tej átlagfogyasztástól jelentősen elmaradunk tejegyenértékben (240 liter/fő ↔ 160 liter/fő), vajban (4 kg/fő ↔ 1,8 kg/fő), illetve sajtban (17 kg/fő ↔ 5,6 kg/fő) kifejezve egyaránt. A változást csak egy új nemzedék nevelésével lehet elindítani.

NÉBIH TEJPIACI ELLENŐRZÉS – UHT TEJEK

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal 2016. április 1-15. között országszerte mintegy 300 élelmi-

szerforgalmazónál végzett mintavétellel egybekötött ellenőrzést a nem magyar előállítású, alacsony áron értékesített UHT tejek és félkemény sajtok vonatkozásában. Az akcióban 311 tétel UHT tejnél és 522 tétel félkemény sajnál ellenőrizték a különböző élelmiszerbiztonsági, például jelölési és nyomon követési előírások teljesülését. Laboratóriumi vizsgálatot 48 UHT tejmintán végeztek mintegy 200 paraméterre.

Az ellenőrzés eredményeként összesen 22 tétel, több tízezer liter, többségében 1,5 százalékos zsírtartalmú UHT tejet kell kivonni a forgalomból alacsony zsírtartalom miatt. Az érintett termékek közül 15 szlovák, 6 cseh és 1 lengyel előállítótól származik. A tejszír a tej értékes része, amit főlözés után például tejszín, vaj vagy tejföl készítésére használnak. A NÉBIH vizsgálatán kiszűrt termékek zsírtartalma alacsonyabb volt, mint amit a gyártók a dobozon feltüntettek, megtévesztve ezzel a vásárlókat.

A céllenőrzés során kifogásolt UHT tejmintákról a táblázat a NÉBIH honlapján (www.portal.nebih.gov.hu) elérhető.

(Forrás: <http://portal.nebih.gov.hu/-/tejpiaci-ellenorzesek-22-kulfoldi-uht-tej-megbukott-a-laborvizsgalatokon>)

NEMZETI ÉLELMISZER NYOMONKÖVETÉSI PLATFORM – TEJTERMÉK MUNKACSOPORT

Az elsősorban a hazai élelmiszeripari vállalkozásoknak a nyomon követési rendszereik, üzleti kommunikációjuk és fogyasztói marketing eszköztáruk nemzetközi szintre történő emelésében történő segítségnyújtás céljából alakult Nemzeti Élelmiszer Nyomonkövetési Platform Tejtermék Munkacsoportjában 2016 második negyedévében tovább folytatódott a munka. A márciusi ülést követően a munkacsoport tagok kérdőíves megkeresésén keresztül az ellátási láncok szereplőinek nyomon követéshez kapcsolódó adatigénye, illetve az adatszolgáltatási kötelezettségek felmérésére került sor. A 2016. április 14-i megbeszélésen a kérdőívek kiértékelése, az ellátási lánc véglegesítése, a GSI szabványok bemutatása történt meg. Feladatként a jogszabályi kötelezettségek további azonosítása és az adatszolgáltatási kötelezettségek pontosítása került meghatározásra. A következő, május 26-i megbeszélésen egy nemzetközi útmutató, illetve esettanulmány került bemutatásra. A korábbi feladatok mellett a logisztikai szolgáltatók megkeresése, valamint a nyomonkövetési audithoz szükséges lépések megtétele mellett döntöttek a munkacsoport tagok. A soron következő megbeszélés előreláthatóan 2016 szeptemberében kerül megtartásra.

OROSZ ÉLELMISZER - EMBARGÓ

Oroszország 2016. június 29-én kibocsátotta azt a jogszabályt, amelyben a 2014. augusztus 7-én bevezetett, majd 2015-ben egy évre meghosszabbított élelmiszer-embargó 2016. augusztus 6-tól 2017. december 31-ig történő újabb meghosszabbítását rendelte el.

A tejtermékeket is érintő importkorlátozást első körben az USA-ra, az Európai Unióra, Ausztráliára, Norvégiára és Kanadára vezették be, majd a szankciókat az elmúlt évben kiterjesztették Albániára, Montenegróra, Izlandra, Liechtensteinre és 2016. január elsejétől Ukrainára is.

TERMELÉSKORLÁTOZÁS

A tejágazatban uniós szinten – a már korábban meghozott intézkedések hatékonysága ellenére is – hosszú ideje fennálló súlyos piaci egyensúlyhiány megszüntetése érdekében az Európai Bizottság 2016 áprilisában meghirdette 558/2016 felhatalmazáson alapuló rendeletét a tej- és tejtermékágazatban működő szövetkezetek és más típusú termelői szervezetek keretében a termelési tervekre vonatkozóan létrejövő megállapodások és határozatok engedélyezéséről, illetve ennek 559/2016 számú végrehajtási rendeletét.

A kérdésben a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács a Nemzeti Agrárkamarával közösen alakította ki álláspontját. Tekintettel többek között arra, hogy az Európai Bizottság javaslata azon országokat juttatná támogatáshoz, amelyek a kvóta megszűnése után jelentősen növelték termelésüket, és ezzel szerepük volt a piaci zavar kialakulásában, miközben Magyarország egyetlen alkalommal sem lépte túl kvótáját, a Terméktanács és a NAK nem támogatja a termelési korlátozás bevezetését. A termeléskorlátozás helyett sokkal inkább a tejtermelőknek a kereskedelem szereplőivel szembeni gyenge pozíciójának erősítésére kell helyezni a hangsúlyt. Jogos elvárás a tejtermelők részéről, hogy a nyugat-európai azonnali piacokon tapasztalható áremelkedés Magyarországon is megjelenjen a nyerstej átvételi, illetve a feldolgozók átadási árában. Szükségszerű, hogy a válság elmélyülése miatt a tejtermelők újabb, a Közös Agrárpolitikán kívüli uniós forrásból biztosított rendkívüli támogatásban részesüljenek, de a 2015. októberinél (tej literenként 15 forintnál) legalább kétszer nagyobb összegben.

(Forrás: NAK Sajtóközlemény)

KORMÁNYRENDELETEK, HATÁROZATOK

1259/2016. (VI. 6.) Kormány határozat az Agrármarketing Centrum Nonprofit Kft. létrehozásáról, valamint a közösségi agrármarketing tevékenységgel kapcsolatos feladatoknak az Agrármarketing Centrum Nonprofit Kft. részére történő átadásához szükséges kormányzati feladatokról

A Kormány határozata alapján a közösségi agrármarketing tevékenységgel kapcsolatos feladatokat 2016. június 15-től a Magyar Turisztikai Ügynökség Zártkörűen Működő Részvénytársaság helyett az Agrármarketing Centrum Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság látja el, kivéve a közösségi bormarketing feladatokat, melyeket továbbra is a Magyar Turisztikai Ügynökség Zrt. végzi.

118/2016. (VI. 6.) Kormány rendelet a közösségi agrármarketing tevékenységről

A jogszabály szerint a közösségi agrármarketing tevékenységhez kapcsolódó állami feladatokat az Agrármarketing Centrum Nonprofit Kft. látja el közfeladatként, amely során támogatások nyújtására is jogosult. Az Agrármarketing Centrum Nonprofit Kft. jogutódja a Magyar Turisztikai Ügynökség Zrt.-nek.

MINISZTERI RENDELETEK

22/2016. (IV. 5.) FM rendelet az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások igénybevételével kapcsolatos eljárási szabályokról

A rendelet az egységes kérelem tartalmára, a kérelem benyújtásának szabályaira, a késedelmes benyújtásra, az adatváltozás bejelentésre, a kérelem módosítására, az előzetes ellenőrzésre, adminisztratív és helyszíni ellenőrzésre, az elektronikus kapcsolattartásra, valamint a kifizetésre vonatkozó szabályokat rögzíti.

MVH KÖZLEMÉNYEK

26/2016. (IV.15.) számú MVH Közlemény a sovány tejpor rögzített áron való intervenciós felvásárlásának lezárásáról és a pályázati eljárás keretében történő intervenciós felvásárlás megnyitásáról

A Közlemény alapján a sovány tejpor rögzített áron való intervenciós felvásárlása iránti támogatási kérelmek benyújtási határideje 2016. március 31-én lezárult.

A 2016. április 1. és 2016. szeptember 30. között benyújtott kérelmeket el kell utasítani.

A 2016. április 1. és 2016. szeptember 30. közötti időszakban a sovány tejpor rögzített áron történő felvásárlásának tekintetében meghatározott 109 000 tonnás mennyiségi keretet meghaladó mennyiségre vonatkozóan állami intervenciós felvásárlásra pályázati eljárás keretében, továbbra is van lehetőség. A sovány tejpor pályázati eljárás keretében történő intervenciós felvásárlása 2016. szeptember 30-ig tart.

48/2016. (V.19.) számú MVH Közlemény a vaj rögzített áron történő intervenciós felvásárlásáról

2016-ban a vaj rögzített áron való intervenciós felvásárlásának mennyiségi korlátozását 100 000 tonnára emelték. Jelen közlemény a vaj rögzített áron történő intervenciós felvásárlásának rendjét részletezi és a felvásárláshoz kapcsolódó, benyújtandó nyomtatványokat rendszeresíti. A közlemény a többször módosított közösségi jogi szabályozásra tekintettel egységes szerkezetben jeleníti meg az intézkedésre vonatkozó rendelkezéseket.

Kérelmet benyújtani 2016. január 1. és szeptember 30. napja között lehet. A szombaton, vasárnap, illetve munkaszüneti napokon benyújtott kérelmeket az MVH úgy tekinti, hogy azok a benyújtás napját követő első munkanapon érkeztek be. A felajánlható legkisebb mennyiség 20 tonna. A felajánlott vaj mennyisége csak egész tonna lehet.

49/2016. (V.19.) számú MVH Közlemény az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a termelői csoportok létrehozásához és működéséhez nyújtandó támogatás 2016. évi kifizetésének igényléséről

A közlemény az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a termelői csoportok létrehozásához és működéséhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 59/2007. (VII. 10.) FVM rendelet alapján 2012. és 2013. évi támogatási kérelmet jóváhagyó, illetve részben jóváhagyó határozattal rendelkező ügyfelek számára a kifizetési kérelem benyújtásának feltételeit határozza meg, valamint a kifizetés igényléséhez kapcsolódó nyomtatványokat rendszeresíti. A 2016. évben a kifizetési kérelem benyújtására 2016. június 1. és június 30. között nyílt lehetőség.

50/2016. (V.19.) számú MVH Közlemény a 2016. támogatási évre vonatkozó átmeneti nemzeti tejtámogatás

részfizetéséről történő lemondási lehetőségről szóló 39/2016. (IV.21.) MVH Közlemény módosításáról

A 2016. támogatási évre vonatkozó átmeneti nemzeti tejtámogatás részfizetéséről történő lemondási lehetőségről szóló nyomtatvány benyújtási határideje változott, ezért a Közleménynek a „lemondó nyilatkozat beküldésére vonatkozó információk” című pontjának benyújtási határnapra vonatkozó része az alábbiak szerint módosul: „Benyújtási határidő: 2016. május 23.”

52/2016. (V. 27.) számú MVH Közlemény az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatás 2015/2016. gazdálkodási évére vonatkozó kifizetési kérelem benyújtás részletes feltételeiről

A közlemény az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatás részletes feltételeiről szóló többször módosított 18/2011. (III. 9.) VM rendelet alapján a tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatás 2015/2016. gazdálkodási évére vonatkozó kifizetési kérelem benyújtásának részletes feltételeit határozza meg, valamint a kifizetés igényléséhez kapcsolódó nyomtatványokat rendszerezíti.

Kifizetési kérelmet azok az ügyfelek nyújthatnak be, akik rendelkeznek a támogatási rendelet alapján benyújtott támogatási kérelemre hozott helyt adó, vagy részben helyt adó határozattal.

A 2015/2016. gazdálkodási év a 2015. május 1. és 2016. április 30. közötti időszak. A 2015/2016. gazdálkodási évre vonatkozó kifizetési kérelmet az MVH által rendszeresített, jelen közlemény mellékletében szereplő nyomtatványokon, postai úton, egy példányban 2016. június 1. és június 30. között lehet benyújtani az MVH Közvetlen Támogatások Igazgatósága részére (1476 Budapest Pf.: 407.).

54/2016. (V.27.) számú MVH Közlemény az állatalapú támogatásokhoz (anyatehéntartás, anyajuh-tartás) kapcsolódó birtokátruházás bejelentésekről

Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatás, valamint az ahhoz kapcsolódó átmeneti nemzeti támogatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 5/2015. (II. 19.) FM rendelet, valamint a termeléshez kötött közvetlen támogatások igénybevételének szabályairól szóló 9/2015. (III.13.) FM rendelet az állatalapú támogatások esetén a kérelemben bejelentett egyedek birtokon tartási idő alatt történő átruházása esetére az MVH felé bejelentési kötelezettséget ír elő.

Az átruházás bejelentés kizárólag elektronikus úton, a www.mvh.gov.hu honlapon található elektronikus bejelentő felületen tölthető ki, és kizárólag az ügyfélkapun keresztül, elektronikus úton nyújtható be. Az átruházás bejelentését az átvevőnek az átruházás dátumától számított legkésőbb tizenöt napon belül kell elektronikus úton megtennie.

56/2016. (VI.02.) számú MVH Közlemény az állatlétszámhoz kötött támogatási jogosultságok kezelésének, valamint az országos tartalékból történő igénylés rendjéről

Az állatlétszámhoz kötött támogatási jogosultság országos tartalékból való igénylésének feltételeiről szóló 30/2006. (IV. 12.) FVM rendelet, valamint az állatlétszámhoz kötött támogatási jogosultságról szóló 82/2005. (IX. 15.) FVM rendelet többszöri módosítása következtében indokoltá vált az állatlétszámhoz kötött támogatási jogosultságok kezeléséről, valamint az országos tartalékból való igénylés rendjéről szóló 39/2006. (V. 17.) számú MVH közlemény hatályos jogszabályi rendelkezésekkel történő harmonizációja. A közlemény a támogatási jogosultságok nyilvántartásáról, a támogatásra jogosult személyében és ennek módjaiban történő változásokról, valamint a támogatási jogosultság-átvezetési kérelmek benyújtásához használható nyomtatványok benyújtásának határidejéről szóló szabályokat tartalmazza.

EURÓPAI UNIÓS JOGSZABÁLYOK

2016/482 Bizottsági végrehajtási rendelet (2016. április 1.) a sovány tejpor rögzített áron való intervenciós felvásárlásának a 2016. szeptember 30-ig tartó intervenciós időszak tekintetében történő lezárásáról és a felvásárlásra vonatkozó pályázati eljárás megnyitásáról

A Bizottság a rendelettel a sovány tejpor rögzített áron való intervenciós felvásárlását a 2016. szeptember 30-ig tartó intervenciós időszak vonatkozásában lezárja.

A tagállamok intervenciós hivatalaihoz 2016. március 31-én beérkezett ajánlatok az intervencióra felkínált sovány tejpor ajánlattevőnként összesített mennyiségének kilogrammban kifejezett, 60,09 % odaítélési együtthatóval megszorozott, majd a 25 legközelebbi többszörösére lefelé kerekített számértékének megfelelő mennyiség erejéig kerülnek elfogadásra.

A tagállamok intervenciós hivatalaihoz 2016. április 1-jén vagy azt követően, 2016. szeptember 30-ig benyújtott ajánlatokat el kell utasítani. A sovány tejpor tekintetében meghatározott keretet meghaladó mennyiség pályázati eljárás keretében való intervenciós felvásárlá-

sa 2016. szeptember 30-ig tart. Az első egyedi pályázati felhívásra a pályázatok benyújtásának határideje 2016. április 19. (brüsszeli idő szerint) 12:00 óra.

Az ezt követő egyedi pályázati felhívások esetében a pályázatok benyújtásának határideje a hónap első és harmadik keddje, (brüsszeli idő szerint) 12 óra. A pályázatokat a tagállamok által jóváhagyott intervenciós hivatalokhoz kell benyújtani.

2016/591 Tanácsi rendelet (2016. április 15.) a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésével kapcsolatos egyes támogatások és visszatérítések megállapítására vonatkozó intézkedések meghatározásáról szóló 1370/2013/EU rendeletnek a vaj és a sovány tejpor rögzített áron való felvásárlására alkalmazandó mennyiségi korlátozások tekintetében történő módosításáról

A rendelet alapján:

„Az első albekezdésben foglaltaktól eltérve, 2016-ban a vaj és a sovány tejpor rögzített áron való felvásárlására vonatkozó mennyiségi korlátozás a vaj esetében 100 000 tonna, a sovány tejpor esetében 218 000 ezer tonna. Azon mennyiségeket, amelyek felvásárlására 2016. április 19-én folyamatban lévő pályázati eljárás keretében került sor, az említett mennyiségi korlátozások szempontjából nem kell figyelembe venni”.

2016/606 Bizottsági végrehajtási rendelet (2016. április 19.) a sovány tejpor állami intervenció keretében történő felvásárlására vonatkozóan az (EU) 2016/482 végrehajtási rendelettel megnyitott pályázati eljárás lezárásáról

A Bizottság a rendelettel lezárja az (EU) 2016/482 végrehajtási rendelettel megnyitott pályázati eljárást.

2016/626 Bizottsági végrehajtási rendelet (2016. április 21.) a sovány tejpornak az (EU) 2016/482 végrehajtási rendelettel megnyitott pályázati eljárás keretében kibocsátott első egyedi pályázati felhíváshoz kapcsolódó maximális felvásárlási áráról

Az (EU) 2016/482 végrehajtási rendelettel megnyitott pályázati eljárás keretében kibocsátott, sovány tejpor felvásárlására irányuló első egyedi pályázati felhívás tekintetében – amelyre vonatkozóan a pályázatok benyújtásának határideje 2016. április 19-én járt le, a maximális felvásárlási ár 169,80 EUR/100 kg.

2016/826 Bizottsági végrehajtási rendelet (2016. május 25.) a sovány tejpor rögzített áron való intervenciós felvásárlásának a 2016. szeptember 30-ig tartó intervenciós időszak tekintetében történő

lezárásáról és a felvásárlásra vonatkozó pályázati eljárás megnyitásáról

A Bizottság a sovány tejpor rögzített áron való intervenciós felvásárlását a 2016. szeptember 30-ig tartó intervenciós időszak vonatkozásában lezárja. A tagállamok intervenciós hivatalaihoz 2016. május 24-én beérkezett ajánlatok az intervencióra felkínált sovány tejpor ajánlattevőnként összesített mennyiségének kilogrammban kifejezett, 10,4707 % odaítélési együtthatóval megszorított, majd a25 legközelebbi többszörösére lefelé kerekített számértékének megfelelő mennyiség erejéig kerülnek elfogadásra. A tagállamok intervenciós hivatalaihoz 2016. május 25-én vagy azt követően, 2016. szeptember 30-ig benyújtott ajánlatokat el kell utasítani.

Az 1370/2013/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdésének d) pontjában a sovány tejpor tekintetében meghatározott keretet meghaladó mennyiség pályázati eljárás keretében való intervenciós felvásárlása 2016. szeptember 30-ig tart, az 1272/2009/EU rendelet II. címe I. fejezetének III. szakaszában és az e rendeletben meghatározott feltételek szerint.

Az első egyedi pályázati felhívásra a pályázatok benyújtásának határideje 2016. június 7. (brüsszeli idő szerint) 12 óra.

2016/791 Parlamenti és Tanácsi rendelet (2016. május 11.) az 1308/2013/EU és az 1306/2013/EU rendeleteknek a gyümölcs- és zöldségfélék, a banán és a tej oktatási intézményekben való kínálatához kapcsolódó támogatási program tekintetében történő módosításáról

A rendelet az 1308/2013/EU rendelet módosításait tartalmazza, a gyümölcs- és zöldségfélék, valamint a tej- és tejtermékek oktatási intézményekben történő kiosztásának támogatásával kapcsolatos jogi aktusokat fogalmazza meg. A jogszabály alapján a mezőgazdasági termékek elosztásának és a gyermekek táplálkozási szokásainak javítását célzó támogatási programok azokra a gyermekekre kell hogy irányuljanak, akik rendszeresen járnak a tagállamok illetékes hatóságai által fenntartott vagy elismert valamely bölcsődébe, óvodába, vagy általános vagy középiskolai oktatási intézménybe. A változások - többek között - érintik a támogatási, finanszírozási rendelkezéseket és a nemzeti kifizetéseket. Az új szabályokat 2017. augusztus 1-jétől kell alkalmazni.

2016/1009 Bizottsági végrehajtási rendelet (2016. június 22.) a tej- és tejtermékágazatra vonatkozóan a 2535/2001/EK rendelettel megnyitott vámkontingensek keretében a 2017. január 1-jétől 2017. június 30-ig terjedő alidőszakra megállapított mennyiséghez hozzáadandó mennyiségek meghatározásáról

A 2016. június 1. és 2016. június 10. között a 2016. július 1-jétől 2016. december 31-ig terjedő alidőszakra

benyújtott behozatali engedély-kérelmek a rendelkezésre állónál kisebb mennyiségre vonatkoznak. Ezért a rendelet melléklete meghatározza azokat a mennyiségeket, amelyekre nem nyújtottak be kérelmet, és e mennyiségeket hozzá kell adni a következő kontingens-alidőszakra megállapított mennyiségekhez.

2016/1042 Tanácsi rendelet (2016. június 24.) a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésével kapcsolatos egyes támogatások és visszatérítések megállapítására vonatkozó intézkedések meghatározásáról szóló 1370/2013/EU rendeletnek a sovány tejpor rögzített árú felvásárlására alkalmazandó mennyiségi korlátozás tekintetében történő módosításáról

Az 1370/2013/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdése második albekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„Az első albekezdéstől eltérve, 2016-ban a vaj és a sovány tejpor rögzített áron való felvásárlására vonatkozó mennyiségi korlátozás a vaj esetében 100 000 tonna, a sovány tejpor esetében 350 000 ezer tonna. Azon mennyiségeket, amelyek felvásárlására 2016. június 29-én folyamatban lévő pályázati eljárás keretében került sor, az említett mennyiségi korlátozások szempontjából nem kell figyelembe venni.”.

Jelen összefoglaló tájékoztató jellegű, nem helyettesíti a jogszabályok teljes megismerését.

VÉLEMÉNYEK, ÉRDEKESSÉGEK

ÚJÍTÓ-E A MAGYAR AGRÁRIUM?

Ezt a kérdést tettük fel a lakosságnak, hogy megtudjuk, hogyan látják a hazai mezőgazdaságot és élelmiszeripart az innováció szempontjából. Míg az élelmiszeripar az első között, addig a mezőgazdaság az utolsó között szerepel a listán. Az innovatív élelmiszeripari termékek listáját a tejtermékek, míg az exportra alkalmas árufélét a zöldség-gyümölcsfélék vezetik.

Az agrárkutatás jövőjét alapjaiban meghatározó globális és lokális kihívások, mint például a klímaváltozásból eredő extrém szárazság, az erdőtüzek, a rendkívüli meteorológiai és hidrológiai esetek (pl. az extra erősségű viharok, árvizek, földcsuszamlások) rövid távon a mezőgazdasági termelés átalakítását, hosszú távon azonban új, innovatív technológiák fejlesztését és alkalmazását teszik szükségessé, amely folyamatban a kutatóktól a gazdálkodókra át a feldolgozóig minden szereplőnek meghatározó szerepe van.

„Amellett, hogy a K&H a fenntartható agráriumért programunkkal közvetlenül támogatjuk a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar jövőjét vélhetően meghatá-

rozó fiatal szakemberek, kutatók munkáját, azt is fontosnak tartjuk felmérni, hogyan vélekedik a lakosság a szektorról. Mennyire érzékelhető a fogyasztók számára a szektor fejlődése, ők maguk milyen továbblépési irányokat tartanak fontosnak” - tájékoztató Tresó István, a K&H Agrárüzletág fejlesztési főosztály vezetője.

„Az 500 fős lakossági kutatásunk eredményei azt mutatják, hogy innováció szempontjából az élelmiszeripar megítélése egészen kedvező: a magas technikai igényű technológiai szektorokat követően a negyedik helyen áll, míg a mezőgazdaság az utolsó között található” - részletezte az eredményeket Tresó István.

Az előállított termékeknek a tejtermékek, az édesipari termékek és a pékáruk esetében találkoznak a legtöbb újdonsággal a fogyasztók. Ugyanakkor azok között a magyar termékek között, amelyek külföldön is megállhatják a helyüket, a zöldség-gyümölcsfélét, a húsokat és az alkohol termékeket értékelték a legjobb helyen.

Az egyes fejlesztési területek szempontjából leginkább a környezetbarát technológiákat, a hagyományos élelmiszerek értékeinek megőrzését és az egészségtudatos táplálkozást lehetővé tevő élelmiszereket, technológiákat tartják legfontosabbnak az emberek.

Kereskedelmi és Hitelbank Zrt.

AZ IGAZI NYERTES

A VILÁG ELSŐ ASZEPTIKUS KARTON PALACKJA
ELNYERTE A RANGOS WORLDSTAR DÍJAT

A Tetra Evero® Aseptic csomagolás kategóriája legjobbjaként innovatív és vonzó dizájnjal nyert: ergonomikus formája miatt könnyű fogni, a fröccsöntött műanyag tető a nagy kiöntő nyílással pedig kényelmes töltést tesz lehetővé. Tudjon meg többet a Tetra Evero Aseptic-ről, a világ első aszeptikus karton palackjáról honlapunkon:

www.tetrapak.com/packaging/tetra-evero-aseptic

Egy új diagnosztikai eszköz a Vitafort szolgáltatási csomagban: Visiolait – Tejtükör

VISIOLAIT

A Visiolait avagy Tejtükör egy új diagnosztikai eszköz és értékelési módszer, amely képet ad a megvalósult takarmányozás hatásáról, a tehén szervezetének működéséről, és meghatározza azokat a kulcsfontosságú tényezőket, ellátási hiányosságokat, amelyek módosításával az egész állomány ellátásának hatékonysága javítható. 2014 őszétől a Noack Hungary Kft. – Vitafort Zrt. – Magyar Tejgazdasági Kutató Intézet – együttműködésében már itthon is folyamatosan elérhető a Vitafort új tejdiagnosztikai szolgáltatása. A szolgáltatás tavalyi bevezetését követően, a Vitafort partnerektől beérkező visszatérő kérdések megválaszolásán keresztül vizsgáljuk az hazai piacon egyedülálló szolgáltatás sajátosságait. A Vitafort szarvasmarha szakspecialistái felkészülten várják a további megkereséseket! Szolgáltatunk – éljen vele!

Mi is a Visiolait-Tejtükör ?

A Visiolait-Tejtükör egy olyan értékelési rendszer, amely az elegy-tej laboratóriumi vizsgálati eredményeiből kiindulva megmutatja,

hogy a megvalósult takarmányozás milyen hatással van a tehén szervezetének működésére. A hatások ismeretében úgy lehet módosítani a takarmányadagokat, hogy javuljon a tehénállomány táplálóanyag ellátásának hatékonysága.

Milyen vizsgálatokon alapul a rendszer?

Az értékelési rendszer alapja a rendszeresen, havi gyakorisággal vett elegy-tej minták kémiai összetételének, különös tekintettel zsírsav összetételének, zsírsav profiljának a vizsgálata.

Miért a tej zsírsav profilja az értékelés alapja?

A tejsír összetétele nem állandó, a zsírsavak aránya bizonyos határok között változhat. A tejsír összetétele jelentős mértékben függ a tehén étrendjétől, a felvett takarmányadag (TMR) összetételétől, valamint a tehén saját zsírszintézisétől.

Takács Tamás, értékesítési vezető, Noack Magyarország Kft.
Tóth Attila, szarvasmarha üzletágvezető, Vitafort Zrt.

Miért fontos a zsírsav profil?

Mert informál a tejben lévő telítetlen és telített zsírsavak arányáról, a telítetlen zsírsavakon belül az omega-3 és az omega-6 mennyiségéről.

Mire utalnak a különböző tejszír összetevők?

A hosszabb láncú telített zsírsavak (C16:0 és a fölött) akkor jelentkeznek nagyobb számban, ha zsírmobilizáció történik, változik a tehén fizikai állapota, veszít a súlyából. Erős összefüggés van a rövid láncú telített zsírsavak (C16:0 és az alatt) és a metántermelés között. Ha a fenti rövid láncú telítetlen zsírsavak aránya alacsony, akkor a metántermelés is kisebb léptékű, csökken az ebből eredő energiavesztés és javul a tejtermelés.

A telítetlen zsírsavak arányának növekedése javítja az energia hatékonyságot, növeli a tejtermelést.

Miért fontos az omega-3 zsírsav?

Az omega-3 zsírsav a telítetlen zsírsavak közé tartozó, úgy nevezett esszenciális zsírsav. Ezt a tehén szervezete nem tudja előállítani, a felvett takarmányon keresztül kell hozzájutnia. Kis mennyiségben tartalmazza a tejszír (0,2-1%), de a takarmányban mennyiségét növelve szignifikánsan javítható a tehén immunitása, általános egészségi állapota, teljesítménye. Ahogy a takarmányban növeljük az omega-3 mennyiségét (pl. lenalapú Easylin termékekkel) úgy a tejben is emelkedik, tehát, ha a tehén állapotán javítandó növeljük az omega-3-at a végtermék tej minősége, humán élettani szempontok szerint is értékesebb lesz. Az omega-3 zsírsav igazoltan gyulladáscsökkentő hatású, de a termékenységre, szaporodásra is előnyös.

Miért fontos az omega-3 és az omega-6 zsírsavak aránya?

Az omega-6 zsírsav is esszenciális zsírsav, de az omega-3-mal szemben emelkedő aránya kedvezőtlen a szervezet számára. Mindegyik zsírsav hormonok elővegyülete, prekursora, arányuk meghatározza a keletkező hormonok arányát, ez pedig jelentősen befolyásolja a szervezet metabolikus folyamatait. Ezeken a hormonokon keresztül fejt ki az omega-3 a gyulladásgátló, az omega-6 zsírsav az erősen leegyszerűsítve mondva "gyulladás-keltő" hatását.

Az omega-6 zsírsav arányának emelkedése kedvezőtlen az egészségre, ezen belül is leginkább a termékenységre és szaporodásra.

Mi a szolgáltatáshoz tartozó tejszír vizsgálat menete?

A Visiolait teszt a telepeken vett elegytej minták begyűjtésével kezdődik. A mintákból NIR vizsgálati módszerrel állapítják meg a tejszír zsírsav összetételét.

A minták begyűjtését és vizsgálatát a Magyar Tejgazdasági Kutató Intézet végzi, majd az eredményeket továbbítja a Visiolait BOCM PAULS F2M központjába.

A vizsgált értékek : Tejszír % / SFA (telített zsírsav) %, - C16 (palmitinsav), C18-3 (omega 3) / | Tejfehérje % | Tejkarbamid %

Az eredmények letöltődnek a BOCM PAULS oldalának megfelelő applikációjába, ami automatikusan lefordítja a laboreredményeket zootechnikai nyelvezetre, vagyis a tejelő tehén metabolikus állapotára.

A Visiolait riport, jelentés automatikusan a Vitafort szakspecialisták e-mail címére fog megérkezni.

Hogyan történik az eredmények értékelése?

A havonta készülő kiértékelések vizuálisan könnyen áttekinthetők, gyorsan értelmezhetőek.

A részletes értékelést a helyi ellátó szakspecialistával együtt kell elvégezni, hiszen ő ismeri az alapanyagok és az adagok pontos paramétereit.

Az értékelésnél a mérési adatokat referencia értékekhez mérték, kiértékelési pontonként külön is kisebb elemzések történnek, a vizsgálatok összegyűjtött adatai időrendi grafikonokba kerülnek. (Ez azért is fontos mert nem minden telepre lehet azonos standardokat felállítani, ezért célszerű az SFA (telített zsírsav%), az OMEGA-3 és a metánszint idővonalas megfigyelése.) Ez utóbbi módot teremt a takarmánymódosítások, tömeg-takarmányváltások hatásának lekövetésére.

Milyen élettani területekről tájékoztat a Tejtükör?

A Tejtükörben vizsgált öt kritikus részterület: energia hatékonyság, fehérje hatékonyság, rost hatékonyság, acidózis kockázat, immunitás és egészség. Mindegyik részterület értékelése több mutató (mért és számolt érték) felhasználásával készül.

Egy új diagnosztikai eszköz a Vitafort szolgáltatási csomagban: Visiolait - Tejtükör

Takács Tamás,
értékesítési vezető, Noack Magyarország Kft.

Tóth Attila,
szarvasmarha üzletágvezető,
Vitafort Zrt.

A Tejtükör öt kritikus részterülete és főbb vizsgálati területei:

Energia hatékonyság	Fehérje hatékonyság	Acidózis kockázat	Rost hatékonyság	Immunitás és egészség
Energia felhasználás	Fehérjetermelés	Kérődzés	Rost mennyisége	Omega-3 státusz
Tőgyben elvesző energia	Fermentációs hatékonyság	Fehérje puffer	Tranzit sebesség	Karbamid státusz
Gyomorban elvesző energia	A diéta fehérje-egyensúlya			Energia státusz

A részterületek minősítése egy grafikonba kerül, jó vizualitással, öt, színnel jelölt hatékonysági kategóriába (rossz, aggályos, mérsékelt, megfelelő, kitűnő) sorolódnak az eredmények, jelezve a szükséges módosítás irányait.

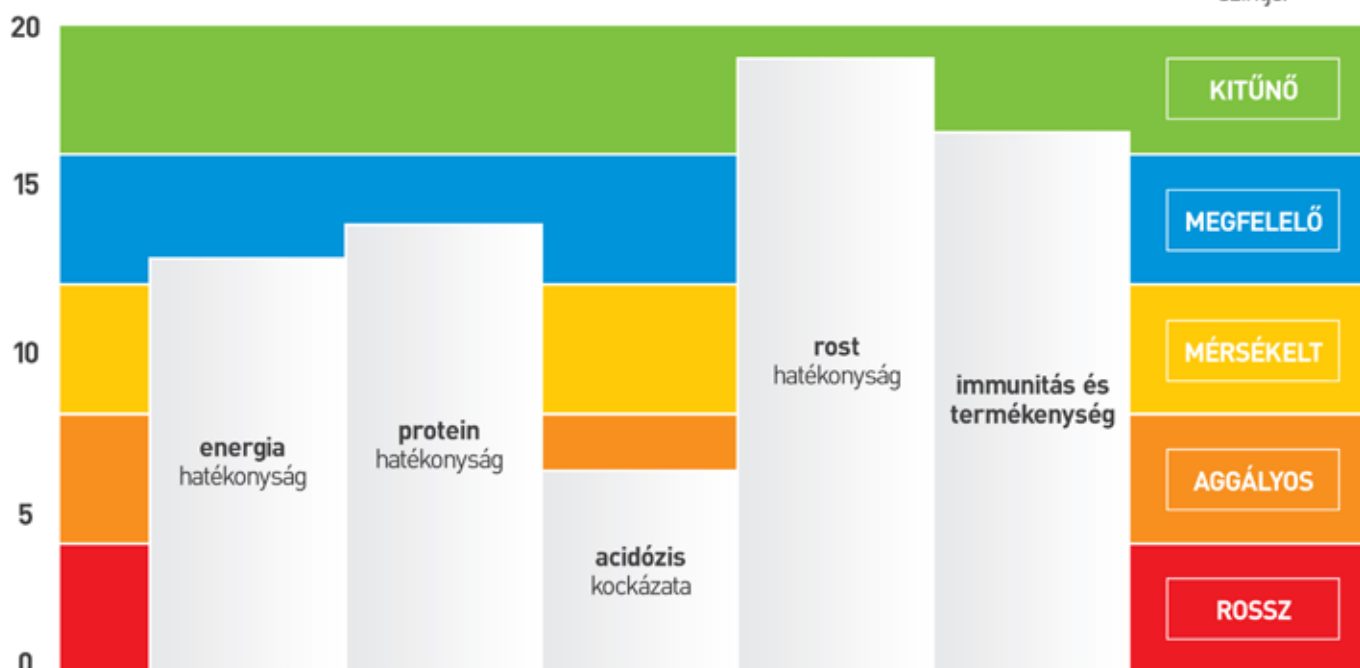
Mit érhetünk el a Tejtükör értékelési rendszer használata alapján végzett takarmánymódosításokkal?

Az eddigi tapasztalatok alapján javuló energia és fehérje hatékonyság mellett, kedvezőbb zsírsav összetételű ada-

got és tejet, kiegyensúlyozottabb takarmányozást, miközben a takarmányozás hatékonysága révén a takarmányköltség is optimalizálódik. Az optimalizálás eredményeként termelt tej összetétele a humán táplálkozásban fokozottabban járul hozzá az egészséges állapot kialakításához és fenntartásához.

Felhasznált irodalom: Visiolait BOCM PAULS szakmai anyagai

Az **F2M** táblázat meghatározza az étrend kritikus pontjait. Ez az 5 kritikus tényező:

Az A2 tejről röviden

A fogyasztók által megfogalmazott egészségesebb életmódra való igény ösztönzi a termelőket a hagyományos tejtermelés egészségesebb alternatívájának kidolgozására. Kutatások szerint a szarvasmarha fajra alapvetően a β -kazein fehérjefrakció A2 formája volt jellemző, de egy korábbi mutációnak köszönhetően az európai fajták esetében megjelent az A1 forma is. A holstein-fríz fajta esetében egyenlő arányban fordul elő a két említett változat. Több kutatás talált összefüggést az A1 forma és több humán betegség kialakulása között, mint a tejcukor érzékenység, az emésztési problémák, a szívbetegségek, az 1-es típusú cukorbetegség, az autizmus vagy a skizofréria (Clarke, 2014). A kutatás nem mondja ki, hogy az A1 tej fogyasztása okozta a megbetegedéseket, de rávilágít arra, hogy az A1 nélküli diéta során több megbetegedés esetén is javult a betegek egészségi állapota (Clarke, 2014).

		A2A2 APÁK	
ANYÁK	A2A2	100% A2A2	100% A2 tej
	A1A2	50% A2A2 50% A1A2	
	A1A1	100% A1A2	50% A1 tej & 50% A2 tej

Holstein Canada, 2015

A β -kazein fehérje termelését e két változat kombinációja határozza meg (minden egyed egy gén két allélját hordozza).

Az allélok egymással kodomináns kapcsolatban vannak, ami azt jelenti, hogy ha egy tehén mindkét allélt hordozza (heterozigóta), akkor egyenlő mennyiségben állítja elő mindkét formát (Woodford, 2007). Ennek tükrében látható, hogy egy kizárólag A2 tejet előállító állomány létrehozása genetikai szelekció révén lehetséges.

A gyors megoldás a genetikai tesztet követő A1 allélt hordozó egyedek selejtezése, vagy a kissé lassabb, de kevésbé drasztikus megoldásként szolgáló A2A2 bikák használata.

**Az A2 variáns egyre gyakoribb
holstein-fríz egyedek esetén**

**40 SEMEX A2A2 TENYÉSZBIKA
> 2500 GTPI**

2016. június

Az A2A2 tenyészbikák genetikai tesztekkel igazolt homozigóta A2A2 allél hordozók, tehát garantált, hogy az utód legalább egy A2 alléllal fog rendelkezni. Ezen bikák a kínálat széles köréből kerülnek ki, melyek az Immunity+, Genomax vagy éppen az értékelt bikák táborát erősítik. A Semex kínálatában 40 A2A2 tenyészbika szerepel 2500 gTPI feletti indexszel.

Forrás:

Clarke, Andrew, Malav Trivedi. "Bovine Beta Casein Variants: Implications to Human Nutrition and Health."

International Conference on Food Security and Nutrition. Singapore. 2014.

Woodford, Keith. "A2 Milk, Farmer Decisions, and Risk Management."

16th International Farm Management Association. University College. Cork, Ireland. 2007.

A2 BÉTA KAZEIN

A magyar hatóság figyelemmel kíséri a bőrcsomósodáskór terjedését

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH), az ENSZ Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezetéhez (FAO) hasonlóan, folyamatosan figyelemmel kíséri a bőrcsomósodáskór (LSD) európai terjedését. A hazai állategészségügyi hatóság felkészült a jelentős gazdasági kárral járó betegség magyarországi megjelenésére. Emellett Bognár Lajos, országos főállatorvos egyeztetéseket folytat az Európai Unió szakmai fórumaival a megelőző vakcinázás engedélyeztetése érdekében. A betegség gyors terjedésében lényeges szerepe van az illegális állatszállításoknak is, ezért kulcsfontosságú, hogy az állattartók betartsák az általános járványvédelmi előírásokat.

Az LSD rendkívül gyorsan terjed. Európában 2015 második felében jelent meg először Görögországban, majd idén áprilisban Bulgáriában, ahol mintegy 2 hónap alatt az ország fele fertőzötté vált. A járvány azóta Koszovót, Albániát, Montenegrót és Szerbiát is elérte. Magyarország déli határától jelenleg mintegy 230 km-re van. A gyors terjedésben fontos szerepe van az illegális állatszállításoknak is.

Az emberre nem veszélyes betegség rendkívül nagy gazdasági kárt okoz, mivel az érvényes előírások szerint a fertőzött állományban lévő összes fogékony állatot haladéktalanul le kell ölni, húruk pedig nem felhasználható. Az LSD hazai megjelenése exporttevékenységünkre is hatással lesz: a fertőzött régiók korlátozás alá kerülnek, az ún. harmadik országok pedig várhatóan leállítják majd az országunkkal folytatott szarvasmarha kereskedelmet.

Kiemelten fontos a betegség behurcolásának és terjedésének megakadályozása. Ennek sikere a fogékony állatokat tartó telepeken a járványvédelmi előírások szigorú betartásán nyugszik. Mivel a betegséget elsősorban a legyek és a tünetmentes állatok terjesztik, ezért kiemelten fontos, hogy az állattartók csak ismert helyről vigyenek állatot a telepekre, valamint a szállítójárműveket különösen tisztán és lehetőleg rovarmentesen tartsák.

A betegség elleni védekezés leghatékonyabb módja az állatok oltása, vészvaksinázás, illetve megelőző vakcinázás formájában. Az EU-s szabályozás szerint a megelőző vakcinázás alkalmazása jelenleg tilos, ezért Bognár Lajos országos főállatorvos egyeztetéseket folytat az EU érintett szakmai fórumaival annak engedélyezése érdekében. A kezdeményezést számos más EU-s tagállam (például Ausztria, Horvátország, Szlovákia és Szlovénia) is támogatja.

A hatóság rendelkezésére álló eszközök tehát jelenleg az ún. vészvaksinázási program, valamint a betegséggel érintett állományok felszámolása. Ezzel együtt azonban már életbe lépnek a gazdasági kárt jelentő korlátozások is, ezért különösen fontos az állattartók részéről a járványvédelmi előírások betartása a megelőzés során.

A NÉBIH folyamatosan figyelemmel kíséri a betegség terjedését és felkészült a szükséges intézkedések megtételére, többek között mintegy 600 000 adag vakcina beszerzése van folyamatban.

A bőrcsomósodáskórrol

A szarvasmarhákat és bivalyokat érintő bőrcsomósodáskórt vírus okozza és főleg vérrel táplálkozó ízeltlábúak (legyek, szúnyogok, esetenként kullancsok stb.) terjesztik. Nevét a megbetegedett állatok fején, nyakán, hátán, lábain, tőgyén, valamint a farok tájékán lévő bőrfelületen megjelenő 2-5 cm-es csomókról kapta. Az emberre sem a fertőzött állat, sem az abból származó élelmiszer nem jelent veszélyt, viszont a betegség megjelenése rendkívül súlyos gazdasági károkat okozhat.

További információk: <http://portal.nebih.gov.hu/gyik/allat/gyakran-ismetelt-kerdesek/borcsomosodaskor>

2016. július 26.

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
Állategészségügyi és Állatvédelmi Igazgatóság